

Eredeti Jatekszin Kiadja a magyar todos tarsasag. (Original-Schaubühne.) hung. 4. Atok Dramai költemeny. (Der Fluch. Dramatisches Gedicht.) hung.

Egyet. ny.
Buda 1835

Signatur: 55706-A.4
Barcode: +Z167487305
Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ167487305>
Umfang: Bild 1 - 188

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

KAIS. KÖN. HOF

BIBLIOTHEK

55.706-A

Alt-

~~b. Co 262.~~

55706-A.

EREDETI JÁTÉKSZÍN.

KIADJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

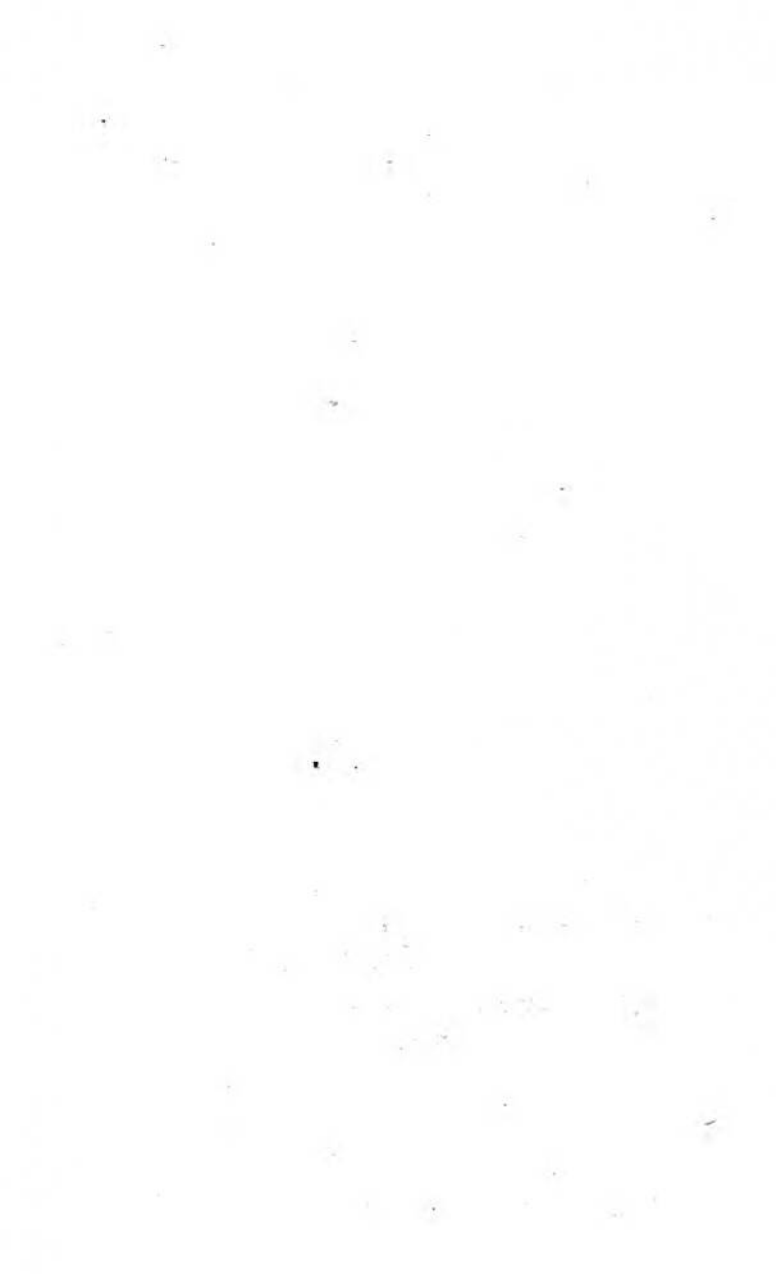
NEGYEDIK KÖTET.

ÁTOK.

BUDÁN,

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' RETŰIVEL.

1835.

Á T O K.

DRAMAI KÖLTEMÉNY. .

IRTA

TÓTH LŐRINCZ.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM' BETŰIVEL.

1835.

Es giebt im Erdenleben
Furchtbare Augenblicke der Bedrängniss ,
Die wunderbar des Menschen Kraft erheben
Und an sein Wort die Unsichtbaren binden ,
Dass solchen Zauberspruches dunkelm Zwang
Der Sterbliche sich nimmer mag entwinden.

ALBANESERIN.

B O S S Z U.

ELŐJÁTÉK EGY SZAKASZBAN.

Furchtbar mächtiges Gewissen
Den Verstand auch folterst du ?

SCHULD.

SZEMÉLYEK.

KÁLMÁN, szenderi úr.

LENKA, leánya.

VIDÉNYI.

CsATÁNDR, Lenka' vőlegénye.

PONGRÁCZ, Vidényi' birtosa.

BALÁZS, Kálmán' há' cselédje.

Vendégek.

Cselédek.

Egy Remete.

A' játék' tárgyának ideje, az ősi előkor.

ELŐJÁTÉK.

ELSŐ JELENÉS.

Erdő. Kemény szélvihar.

PONGRÁCZ.

Egyedül, beburkossa.

Hallatlan egy vad átkozott idő!
Sokat forogtam széljel e' világon
'S már nem vagyok gyerek: de illy veszett
Szelet nem értem. Mint füttyöl, zuhog,
Csikorg, ropog, dül 's fül a' fürgeteg!
Hess, hess dühült lidércz hajfürtjeimtől.
Már e' bolond mulatság. 'S illy gonosz
Időbe' rendel e' mord rengeteg'
Mélyébe gazdám. Olly konok leszen
Célzása nyilván, mint e' fürgeteg.
Hagyján! ha célra juthat általam,
Erszényt ígért 's azt töltet; énnekem
Mind egy, csak erszényt adjon éh zsebemnek.

A' pénz legédesb 's leghatalmasabb
 Eszköz ; kinek zsebéből ez kinézzel ,
 Hódol szavának a' világ, 's reá
 Kéj és öröm vár tarka éldelettel. —
 Csak már sietne ; őrdög 's kárhozat !
 Órrom' lemetszi a' szél' dúrva éle. *Széljelmez.*
 Ott egy magányos kunyhó , ámde ott
 Egy vén barát lakik , ki annyi szent
 Mondásokat brekeg dugúlt fülembe ,
 Hogy a' csömör száll minden tagjaimra.
 Inkább süvöltsön szél' goromba sípja
 Mint vén barát doromboljon fülembe.

M Á S O D I K J E L E N É S.

VIDÉNYI. PONGRÁCZ.

VIDÉNYI.

Itt vagy fiú ?

PONGRÁCZ.

Itt dermedek, 's csupán
 Értted, vitéz uram, mert nem való
 Sétálni illy mokány nap. Halld, miként
 Zúg mord haraggal a' vad fürgeteg.
 Ha még sokáig elmaradsz : unalmam
 'S a' szél bekerget a' mártyr pofájú
 Szenthez 's úgy eshetik, megháborítom

Isten' dücsére tett leczkéiben,
Miket hasas kulacsból gyűjtöget.

VIDÉNYI.

Tréfára nincs idő. A' szél, igaz,
Borzasztva zúg, de itt örül szívem
A' förgetegben; mert keblemben sem
Kisebb vihar zajog, mint kívülem.

PONGRÁCZ.

Úgy látszik, a' borongó ég' haragja
Lefesti arczidon zordon magát.
Illyen szelet fuvaljon a' pokol,
Ha ellened' lakása ég.

VIDÉNYI.

Fiú!

Honnan vevéd ez alkalmas kitélt?
Lelkembe látsz? boszú 's vad fájdalom
Dúl ott emésztve, 's tűz parázs-patakja
Ha nem talál nyilást, megfojt hevével,
Melly forrva zúg és hullámszik szivemben
E' megvetett, útált, égő, sovárgó
Szivben —

PONGRÁCZ.

Szív! ha ha! hisz' az csak húsdarab, —
'S e' húsdarab lett úr eszed fölött?

VIDÉNYI.

Mióta láttam Kálmán' szép leányát,
Szerelem' hatalma szállta meg tüzével
Keblem'. Tekintsd e' várat..A' kevély dús
Kálmán' leánya, Lenka, más' sajátja,
Kíért emésztő lángra gyúltam én.
Ott, ott, hol ének zengedez le most
'S az asztalon arany pohár ragyog,
Mellyből egészségére isznak a' szép
Boldog menyasszonynak, 's szelíd öléből
Másnak mosolyg ég, rám pokol röhög.
Fattyú! tudod, mit tesz szeretni és
Megvetve, eltaszítva, eltiporva
Vágytárs' ölében látni tárgyamat?

PONGRÁCZ.

Félő, utóbb még vélem is szegénynyel
Érezteted szerelmed' kínjait.
Szeretni én is tudnék így, amúgy,
De illy hatalmasan szeretni kár.
'S egyet? nekem több kell, az étel is
Úgy jó, ha több közt válogathatok.

VIDÉNYI.

Ő, 's más' sajátja! — e' két gondolat
Kitépni képes elmémet helyéből.
Ha kebled, álnok szép lány, eltaszít:

Eljegyzem a' pokolnak jobbomat. *Búján.*
De más nem ölti karjait körüléd,
Nem szíja rózsaaJKad' csókjait
'S nem kéjeleg szerelmes kebleden.

PONGRÁCZ.

Jól ért legelni képzeted; tüzesben
A' lantosok se' tudnák ezt leírni.

VIDÉNYI, *vad kitöréssel.*

Reszkess hideg szív! másokhoz meleg,
Reszkess, öledben forr ki kék szeme
Báb kedvesednek, átok 's kín reád!

PONGRÁCZ.

Nyájas szerelmed lágyan ömledez,
Galamb' szerelme 's búgó gerliczéé
Szelídebb a' tiednél nem lehet.

VIDÉNYI, *pauza után.*

Halljad fiú, 's tudjad miért vagy itt,
Ezen magános, zordon, vad helyen.
Nézd a' kevély várt, melly a' fürgeteg'
Dühét nevetve égre fölmered —
Keblébe' vigság' hangja zengedez,
Én úgy vigadhatok csak, vér ha foly.

PONGRÁCZ.

Én el tudok mulatni, bor ha foly.

VIDÉNYI.

Leégve lesz az még ez éjelen,
Üres szobáin csak bagoly huhol majd,
'S hamvát ez a' szél hordja szét az éjbe,
Melly vad dühével czélomat segíti.

PONGRÁCZ.

Uram! mesékbe' vagy regékbe' szólsz?
Vagy képzelő erődet futtatod?

VIDÉNYI.

Miért legyek tovább epém' betegje?
Miért epedjek, mint éhes hyéna
Mérgem' tüzét hordozva belseimben
'S e' szűk kebelben egy egész pokolt?
Ma van menyegzőjök' víg ünnepe,
'S boszúm, melyly olly kegyetlenül emészt,
Ma fog kitörni menydörögve rájuk.
Azért vagy itt, hogy czélomat segítsd,
Hűségedet kétségbe sem hozom.

PONGRÁCZ.

Jól értelek? vitéz! jól értelek?
Tudod, hogy értted mindent végbevinni
Hajló vagyok, de — hagyj ki e' dologból!

VIDÉNYI, fölgerjedve.

Fattyú! barát taníta tán nyafogni,
'S kegyes szelet töltött bolond fejedbe?

PONGRÁCZ.

Nem vékony a' bőr szívemen se — 's holmi
Apró bohóság nem szokott ijesztni.
Én is szívesen csintalankodom,
Ha egy apáczát kell'ne elragadni,
Vagy egy zarándokot mocsárba csalni,
Vagy holmi dibdáb emberkorcsokat
A' láb alól eltenni csöndesen :
De — a' hideg fut végig csontjaimban,
Ha gondolom, hogy azt én megtehetném,
A' mit kívánsz szegény bolond fejemtől.

VIDÉNYI.

'S te nem tudod lenyomni gyáva pór
Ötléseid' ? —

PONGRÁCZ.

Hogy szörnyeket tehet
Egy bús szerelmes, jól tudom ; de ez
Olly vad boszú, hogy a' pokolba' sem
Terem különb, ha száz őrdög töri
Száz évekig forró agyát. Uram !
Kérlek, csak ezt —

VIDÉNYI.

Van-e egyéb előtted
Választanod, mint egyfelől halál,
Mellyet fölingerelt boszúm okád reád ?
Mert eltaposlak féreg, hogyha moczczansz —

Vagy másfelől nagy díj 's örök kegyem?
Emlékezel még, váram' balfelén
Áll egy torony; jó, csöndes, hűs lakás,
Már őseim hasznát vevék gyakorta;
Nem lesz kemény az ágy, mert lepve van
Hízott kigyókkal, mellyek nyájasan
Ölelnek és sziszegve csókolódnak.
Van e' szelíd szép társaságba kedved?
Fattyú! ne légy hát éretlen bohó
'S tapasztalod kegyem'. Erzenyt vet neki. Vegyed
jelét.

PONGRÁCZ.

Uram! miért, miért taszítod egy
Leány miatt apját is kínhalálba?
Miért taszítod a' vendégeket?
A' hölgyeket, 's a' kisdedek' nem ártó
Sergét?

VIDÉNYI.

Fiú! 's én számoljak neked?
De légyen! én nem hitvány rabcselédet
Nézek te benned; egy becses barátot,
Ki czéljaimnak leghivebb segédje.
Halljad tehát, miért, 's nyugtasd magad'.
Isméred a' megsértett büszkeséget,
A' megvetett szerelmes szív' dühét?
Én örülésig hő lánggal szerettem,

'S ő eltaszított ; mert egy szórtelen
Fattyú szívébe hízelegte már
Gyöngéd magát ; 's e' fattyu egy Csatándi,
Vitéz fajomnak régi ellené ;
'S ő most fölöttem fénypolczon ragyog.
Ő csak kaczagja véres kínjaim' !
És apja ? — büszke vén , ki engemet
Számos hadak' repkényezett hősfiaát
Utána tett egy gyáva rossz kölyöknek ,
Millyet tekintetemmel összezúzok.
'S vendégsereg ? — mind ellenségeim,
Vitéz hirem' kaján irígyei,
Rágalmazóim , 's mérges gúnyolóim ,
Kiknek fölöttem elhangzó kaczajja
Égő pokollá tenné éltemet. —
'S most — még ez éjjel — máskor nem jövend
Illy alkalom boszúm' kiönteni ;
Most a' cselédek elfoglalva vannak ,
Bortól nehéz a' várőrök' feje
'S pillái ; — éles szél zúg a' tetőn ,
Melly a' tüzet nem hagyja szunnyadozni.
De mind ezek fölött azt megjegyezd :
Vidényi' bús haragja ezreket
Szokott seperni , hogyha lángra gyúl ,
'S boszúja nem mindennapos szegény
Boszú , hogy egy két áldozat betöltse.

PONGRÁCZ.

Okok tehát, okok! — 's miért az ok?
Nincs mit tehetnem, mit kételkedem?
Itt dús aranydíj, másfelől halál!
De mégis — olly sok lelket! —

VIDÉNYI.

'S válaszod?

PONGRÁCZ, bús elszánással.

Szunnyadj tehát el, ébredő tanácsa
Lelkem' szavának, szünjél meg dobogni
Keblem! kiáltó szó vagy rengetegben!
Tied vagyok, 's parancsaidra várok.

VIDÉNYI.

Így jó fiú! most menj a' bortanyába
'S igyál ohajtott boldogúlhatásra,
'S várd el további rendeléseim'.
A' várba' csak gyanútlan együgyűség
Ütött lakást, 's a' részegült öröm.
Siess, azonnal én is ott leszek.

Pongrácz el.

HARMADIK JELENÉS.

VIDÉNYI.

Eredj, utolsó útadat teszed.
Hinnéd talán, hogy gyáva lelken

Hagyom pihenni titkomat, 's hogy élhet,
Kitől remegnem kell'ne, egy halandó?
Eredj! szivedbe' fördik e' gyilok.
Azért szorúltam gyáva! csak reád,
Mert egy magános kéz elégtelen
Irányosan kivívni czéломat.

A' vár felé néz; fölemelt kezekkel.

Hah! bosszu' lelke! meg ne fojts!
Agyam 's karom, csak addig is maradj,
Maradj hivem, míg bosszúm jól lakott
'S elhízva néz a' földúlt testeken
Végig, dühének áldozatjain. el.

NEGYEDIK JELENÉS.

SZENDERVÁRBAN.

CSATÁNDI. LENKA.

LENKA.

Édes! te itt vagy? itt vagy oldalamnál?
Jer, jer 's figyelj rám; — olly sok érzemény zajg
Szivemben; olly sok tarka gondolat
Szökdel fejemben; — jer halld, mert te vagy csak
Ki engem értesz, értesz, és ítélhetsz. —
Hányféle érzés dúlja szívemet,
Te melyeket most fejtegetess ki nékem;
Mert én magam sem értem enmagam'.

CSATÁNDI.

Lenkám! szerelmem' nyájas angyala!
Ifjúi éltém' legnemesb virága!
Nem mondhatom ki, milly boldog vagyok.
Ah! mondd mit érzesz! bársonyajkaidról
A' vallomást örökké hallani
Ohajtanám! szólj, lelkem' édes álma!
Mit mond szived, mi érzetekre gyúl
A' már közelgető pillantaton,
Melly összelánczol én velem, 's frigyünket
Oltár előtt az égi könyvbe írja?

LENKA.

Hogy' kérddheted? ah! milly boldog vagyok
Szerelmed' édes, bájos érzetében
Milly végzetetlenül gazdag 's elégtűlt—
De mégis, egy gond nyomja keblemet
'S bús képzetekbe' lelkem elmerül;
Mert álmaim, mik a' múlt éjjelen
Zúgtak fölöttem barna szárnyakon,
'S zajgó szívemnek méla, bús, borongó,
Bizonytalan, hullámzó sejteményi,
Mint titkos öblök' mélyiről kiáltó
Intések, akként rezgenek fülemben.

CSATÁNDI.

Mi bántja lelkedet? mért nem lehetsz
Nyugodt szerelmünk' bájoló ölén?

LENKA.

Nincs semmi új, nincs semmi olly fölöttébb
Bántó, ijesztő, vagy csudálatos,
'S mégis hidegség fut gyakorta végig
Rajtam. Ha lantomat kezembe fogván
Rezgő ölén bájhangokat csalog ki:
Jégborzalom fagylalja keblemet,
És mintha en halálos énekem
Zokogna, úgy tetszik dugúlt fülemnek. —
Vidényi, egy vad, barna férfiú,
Tüzes szemében búja láng lobogva
'S indulatok' borúja sárga képén,
Gazdag, kevély, daczos vitéz, kínált
Kezével a' múlt éven engemet;
De én, ki férjemben vitéz kezén
Kivül, szivet, nemes sajátokat
'S rokon kebel' lángját keresni mertem,
Hideg szavakkal megköszöntem a'
Becsületet. Fölvonva vad szemődjét,
Ajkat harapva, némán távozott.
Most hogy tiéd lőn szívem és kezem,
Eljött az ármány újra kínnani.
Kérés, parancsolat keverve volt
Szemén, szaván. Én, mint Csatándi' hölgye,
Büszkén vetettem vissza, 's jó apám is
Most már kimondá, a' mit gondola.
Nem zúgolódott ő, de bosszuláng

Égett szemében, 's vad tekintetén
 Menyő csapott apámra és reám.
 Csak egy tekintet volt, csak egy tekintet :
 De máig is csak ez villog reám,
 E' vad tekintet most is háborít,
 Egembe' dül, és álmaim' zavarja.

CSATÁNDI.

Kedves leányka! ten magad teremtesz
 Magadnak illy borongós képeket.
 Vidényi tudja, hogyha édes egység
 Hibázik a' szívek között: soha
 Lánczokba fűzni őket nem lehet.
 Széleszd szerelmem, barna képeid';
 Csak rózsaszinben nézd te a' világot
 Mint ifjuságunk', mint szeléd szerelmünk'.
 Öreg fejeknek hagyjad a' sötét
 Bút 's gondokat, te élj a' szép jelennek!

LENKA.

Igen, ha enged fölgyúlt képzetem
 Győző okoknak, megnyugszom szavadra.

ÖTÖDIK JELENÉS.

BALÁZS és az ELŐBBIEK.

BALÁZS, belép.

A' társaság csak Nagyságtokra vár.

CSATÁNDI.

A' társaság csak üldöz untalan.
Jer hát szerelmem! — nem hagynak szelídebb
Örömnék élni a' víg jó barátok;
Ah! egy magános kunyhóban kívánnék
Örülni véled, hol ne volna senki
Csupán mi ketten, és boldog szerelmünk;
Vagy egy szigetben, hol ne látna senki
Mint a' mosolygó ég' vidám szeme.

Lenkával el.

BALÁZS.

Mi földi menny! mi lelkesült öröm! —

Szélzugás.

Künn a' szelek' vad torka zúgva lömböl,
Zord a' világnak képe és színe,
'S itt a' szivekre égi béke és
Szép érzetek' malasztja csörgedez,
'S édes jövőd' víg reménye száll.
Majd a' szelek' vad torka nem süvölt,
Fölvídul a' most gyászoló vidék
'S talán szivek' szép álma dúlva lesz,
A' most mosolygó képek elvadúlnak,
'S örömben úszó lelkek kínba vesznek!
Mitől az isten őrizzen kegyesen! —

el.

H A T O D I K J E L E N É S.

Ünnepileg ékesített terem, gazdag asztalokkal.

KÁLMÁN. CSATÁNDI és LENKA. Számos vendégek,
hűtveseikkel, gyermekeikkel. Cselédek. Kiséret.

K Á L M Á N.

Örülve látlak kedvesim, 's becsült
Barátim, ünnepemnél titeket.
Nyájas barátság, jó kedv és öröm
Lebegjenek terített asztalomnál.
Vad szél üvölt az ég alatt, 's csikorg
A' vas kakas Szendervár' tornyain,
De hadd üvöltsön, 's töltse vad dühét
Váram' falán: mi vígan éljük át
A' zord napot, 's ám foglaljunk helyet.

Leülnek az asztalokhoz.

Nem dúlja országunk' határait
Most semmi vész, csönd' 's béke' angyali
Fedik hazánkat, a' gyakran nyomorgót, —
Van-e kiesb, dúsabb és boldogabb
Országá széles földnek, mint hazánk,
Ha nem csikarja ellenség' dühe?
Éljen honunk! 's a' béke' szent malasztja
Ölelje folyvást termő rétjeit,
Ne dúlja külső, sem belső vihar,
'S kaján czivódás' álnok őrdöge;

Mert a' magas cser' százados fejét,
 Mellyet szelek nem bírtanak leúzni,
 Keblébe' rágó féreg dönti le;
 'S jó majd idő, hogy a' nem egyező
 Hazát szegénység' átká űli meg,
 Rablánczra fűzve nyögnek váz utóink
 'S a' szent szabadság méltóbb népet áld.

V E N D É G E K.

Éljen hazánk, az édes jó haza!

K Á L M Á N.

'S neveljete ti is jó gyermekim
 A' szent hazának hű, derék fiút,
 Föllengve szálló sast a' honni égen!

V E N D É G.

Az isten adja, még soká diszeljék
 A' Szenderek' hős faja, 's századok
 Mulván, belőle folyvást keljenek
 Derék fiúk, Kálmán' nevére méltók.

Asztali társalkodás. Vig muzsikazengés, mellyel a' zúgó szél' hang-
 jai félelmesen vegyűlnek. — Kívül nyugtalanság' nyomai.

K Á L M Á N.

Mi háborítja a' cselédeket?

Zaj, kiáltás.

Isten kegyelmezz, tűz van! tűz! tűz! tűz!
 Lángban egész vár!

A' vendégek ijedve fölugrálnak.

Gyorsan jó legények!
 Vizet! vigyázva! — oltsatok! siessetek! —
 Nem olly nagy a' veszély.

H E T E D I K J E L E N É S.

BALÁZS és az ELŐBBIEK.

B A L Á Z S.

Vitéz uram!

Szörnyű veszély van — a' szél ellenünk —
 Több szögleten rohant ki a' dühös láng
 'S egy pillanatban elboríta mindent.
 Alig vevék szemügyre a' legények,
 Már lángban állott a' tető egészen.

K Á L M Á N.

Hah! meglakol, ki vígyázatlanúl
 Kedvünk' 's nyugalmunk' kínosan zavarta.
 Nyugodtan édesim, míg hírt hozok. Kisiet,

a' vendégek aggó várakozásban állanak,
 az ablakokon láng látszik.

L E N K A.

Egek segítsetek! sejtéseim
 'S bús álmaim, ti teljesedni fogtok?
 Omoljatok hát össze e' romokkal
 Ifjú szívemnek lenge várai,
 Olvadjatok szét e' lángok' hevében
 Képző erőmnek rózsás álmai!

'S e' roskadó tető alá legyen
 Temetve minden boldog érzemény,
 Minden jövőre számoló remény!

K Á L M Á N, eliszonyodva berohan.

Szaladjatok, ki merre tud; halál
 'S kinos veszély vár késedelmezőkre,
 Oh ég! mi által érdemeltém ezt? el.

B A L Á Z S.

A' fölvonó híd összeroskadott,
 És a' lejárás égő romladékkal
 Be ván temetve —

V E N D É G E K.

Jaj nekünk!

Ijedve, sikoltva elrohannak.

NYOLCZADIK JELENÉS.

LENKA, CSATÁNDI, BALÁZS.

LENKA.

Csatándi! e' hát a' diszes menyegző,
 Mellyet szerelmünk készített fejünkre?

Ájúlva Csatándi' karjaiba rogy.

C S A T Á N D I.

Ah édes élet! most érzem becsd'
 Ez édes angyalt fogva karjaimban!
 Hah! van, van út még a' lángok közül

Kitörni; adj erőt, te óriás
 Szerelmem! — édes szent teher! veled
 Pokol' tüzén is bátran átrohannék.

El, Lenkát karjain.

BALÁZS.

Adjon szerencsét a' nagy ég, szegény
 Vitéz uram, 's kegyes kisasszonyom!
 Zúgj, zúgj oh ég! 's fordítsd e' kinvilágot
 Egy sírhalommá! — A füst fojtogat már —
 El innen el! kerülöm, míg lehet
 Az összeégés' mérges kínjait. el.

KILENCZEDIK JELENÉS.

A' szin' mélyén az égő Szendervár' romladéki, mellyek fölött Kálmán' képe tűnik elő. A' szin' elején Vidényi, köpönyegébe burkolva.

VIDÉNYI.

Hah! — enyhülök! boszúm' fojtó tüze
 E' vár' tüzénél szűnni kezd. Pokolba
 Veled gyülölt faj! így megbékülök.

KÁLMÁN.

Prófétailag ledörögve.

Átok reád, Vidényi! átok! átok!
 Halld egy atyának méltó átkait
 Nagy ég! te, mellyre fölhat e' dühös láng,
 'S a' kínban égők' fájdalmas nyögése,

Isten! tekints le 's halld meg átkomat!
Dörgő hatást adj fúlado szavamnak
'S villámerővel szálljon gyilkosomra!—
Dühös, kegyetlen, őrzöngő veszetség
Rohan reád, és minden nemzetedre.
Évek szaladnak, századok merülnek
Az ezredek' lassan telő ölébe:
De átkom' üldözése nem szűnik
Gyász nemzetedről; évenként reá tör
A' kergető, dühöngő őrülés
'S kinozza három hétig végtiben.
Ha hölgye' karjain pihen fiad,
Meglépve lesz átkomtól, 's hűtvese'
Keblébe mély sebet vág rángatózva.
Midőn menyegzőt ül szelid leányod,
Őrzöngve marja össze vőlegényét,
'S ha istenéhez fölfohászkodik:
Káromkodássá korcsul ajkain
A' szent imádság' jóltevő malasztja.
'S ez tart nemed fölött, míg csak nememből
Egy él, ki Szendervárról hord nevet.

VIDÉNYI.

Hah szörnyü átok! borzasztó erő!
Ha föllegek felett egy nagy hatalmú
Biró lakoznék, egy mindenható,
Ki teljesíteni bírná, a' mit ott

Lángok közül egy félig sült alak
 Fejemre dörgött 's késő nemzetemre?
 Hah félre tőlem bosszu' lelke! félre,
 Véres karod' ne nyújtogasd felém!
 El innen el! — ne halljam átkait. Elrohan.

K Á L M Á N, lángok közt.

Már megragadt a' bosszu' szörnyü lelke
 'S világtalan világig kergetend! —
 Legyen tehát kegyesh a' büntetés
 Mint a' gonosznak vétke! — Átkom elbal,
 Midőn nemednek egy késő gyümölcsét,
 Azaz: Vidényi vérnek egy fiát
 Megtartja egy jobb lelkü Szenderi,
 'S megmentve azt közelgető haláltól
 Az álnok ős' bűnét illy nagyszívűleg
 Boszúlja vissza annak gyermekén. —
 Im fölkiáltlak ég' nagy istene,
 Bűnös világ' törvényhozó ura,
 Ártatlanok' jó atyja 's bosszulója!
 Vegyed füledbe fúlado szavam',
 Átkom' valósítsd, 's vedd föl lelkemet.

A' torony összeroskad.

TIZEDIK JELENÉS.

Tér a' remetelak előtt.

REMETE, a' távolba nézve.

Uram! kegyelmezz bűnös embereknek!
 Szörnyű csapás, borzasztó tűzveszély;

Mint ég 's lobog, hah ijesztő tekintet !
Miként tenyészik lángja a' tetőn ,
Miként emészti 's rágja tűz' foga
A' várat , e' vidék' kevély királyát ,
Dicsőbb időknek büszke fényjelét.
Hajh ! így enyészik 's romladoz' halálba
Az ég alatt minden dücs és erő ;
Így a' kemény ércz 's márvány oszlopok
'S a' tág kebel , mellyben vitézi tűz ,
Honért verő szív , tiszta érzetek ,
Nyájas barátság 's emberség lakoztak —
Elfonnyad a' pokol' kinos tüzében ,
'S férgek tenyésznek rothadó sziven
Ezen csudás művén az alkotónak.
Melly mennyi jónak , annyi rosznak kútfeje.
Boldog , ki a' gonosz , kaján , adáz
Sereg' köréből elvonván magát ,
Részt nem vesz a' világban , és világi
Vesztett , irígy , dühös fondorkodásban ,
'S csak önmagába zárván életét
Kilép az élet' zajló tengeréből
A' szent magánynak csöndadó ölébe ,
'S természet' áldott hű ölére dőlve
Mulat magával 's biztos istenével.

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

BALÁZS és a' REMETE.

BALÁZS, rongyosan, tűz' nyomaival ruháján, ölében egy
pólyás kisdedit emelve, föllép.

Hálá az égnek, melly szegény fejem'
Illy sokra és illy nagyra méltatá.
Tisztelt atyám! segíts hálákat adnom
Jó istenemnek, a' ki tűzhalálból
Szegény bűnös szolgáját elragadta.
Nekem jutott az a' vigasztaló,
Az a' jutalmas szép öröm, hogy a' nagy
Hős faj' nevét utolsó gyermekével
Megtarthatom, hogy lássa a' jövendő
Ő benne ősei' hős erényeit.

REMETE.

Beszélj fiam bővebben. Mint ütött ki
A' tűz a' várban, 's isten' melly csudája
Mentett ki téged?

BALÁZS.

Halljad jó atyám!
'S boszút kiálts le égből a' világra,
Mert vad kezek gyújtották e' tüzet.
Tíz 's több helyen rohant elő a' tűz
'S alig hogy észre vettük a' veszélyt,
Már nem tudánk segíteni 's orvosolni.
Mérges szerekkel pattogott felénk,

Vérszínnel a' szobákba csapkodó,
És vízerő nem olthata dühét.
Már a' lejárás összeégve roskadt,
Kétségbeesve fúladoztak olly sok
Föláldozottak, vőlegény 's menyasszony.
Ekkor szivembe új erő lövellt,
Hit és remény gyuladt föl e' kebelben,
Istenbe' bíztam, fölvevém ez árvát
Vitéz uram' fájának ágozatját,
Kit ott felejtett anyja a' zavarban,
'S megnedvesítvén mind en testemet
Mind e' kicsinyke sasfajt: látható
Halálba dőltem. Veszni így-amúgy
Mind egy, utolsó próba, gondolám,
'S lángon, halálon, romladékokon
Általrohantam. Végre enyhesebb
Részébe jöttem a' várnak; kötélre
Bíztam kicsinyemet 's alábocsájtám.
Még egy veszélyes ugrás volt előttem
Melly nyaktörést ígérni látszatott,
De nem tekintheték itt kis veszélyt,
Nagyobb veszélylyel összevetve azt,
'S elszánva tettem a' veszélyes ugrást,
És itt vagyok, hálákat adni égő
Annak, ki megtartott csudásan engem.

REMETE.

Méltán ohajt hálákat adni kebled.

Örülj, hogy annyi földült életek közt
Tied 's e' gyermeké megmentetett.

BALÁZS.

Örülök és olly lelkesen! nem en
Éltem miatt, mert ez már nem sajátom.
Te érted élek, kedves kis vitézfaj,
Áldott uram' vérének ágozatja!
Hozzád hozám kegyes tisztelt atyám,
Segítsd elő jó célomat 's fogadd
Magadhoz e' majd felnövő orosz lányt.

REMETE, a' kisdedit áldva.

Áldás reád! növelkedjél derékké
'S tartsd fenn dicső apáid' nagy nevét,
Serdülj 's üdülj! légy méltó Szenderi!
De most jerünk be, zúg még most is a' szél
'S a' gyöngé testnek ártalmas lehet.

BALÁZS.

Jövel, vezess, 's velem mondj szép könyörgést,
Hadd ömledezzen tölt, 's feszült szívem.

Bemennek.

TIZENKETTEDIK JELENÉS.

VIDÉNYI, ijedezve, elszörnyedve föllép.

Átok reám! kegyetlen átok! átok!
Veszett, kegyetlen, őrzöngő dühösség
Szálljon reám és minden nemzetemre.

Úgy érzem, eddig is reám rohant
Egész dühével, és földúlt agyam'
Foglalva tartja, rágja és emészti.
Testem remeg, forr vérem 's agyvelőm,
Kereng fejem, vad kúrthangok ropognak
Fülemben — a' föld nyílna tátog — és
Minden fa egyegy tűzkarú moloch
'S égő karokkal fogja lelkemet.
Hah! mint emészti a' láng testöket!
Mint nyalja, rágja barna húsokat! —
Távozz' előlem véres képzelet!
Távozz', ne kínozd égő lelkemet.
Hah! emberekhez! — többé nem tudok
Magam bolyongni széljel e' vadonban.
Ott egy öreg pap, egy kegyes lakik,
Ki megfutotta Jeruzsálemet.

Bezörget a' remetelakba.

Elő! te isten' föl Kent embere!
Elő lyukadból, búj ki és kaczagj,
Kaczagj fölöttem, a' bolond fölött.

TIZENHARMADIK JELENÉS.

REMETE. VIDÉNYI.

REMETE.

Mi bánt vitéz, hogy illy erőszakosan
Háborgatod nyugalmam' e' magányban?

VIDÉNYI.

Jövel te isten' fölKent embere,
 'S ne vess ki hangosan — ugy-e zavart
 Álma csupán 's borongó képzetek,
 Mellyek fejembe ötlenek? — felelj!
 Tudós öreg, felelj! ugy-e öreg,
 Csak egy ravasz pap' ferde költeménye:
 Hogy lélekismeret, 's egy nagy bíró van
 Az emberek fölött, ki büntetést dörg
 Az átkozottra! — ha ha! szörruhás!
 Miként tudom nevetni e' bolond
 Ábrándozást, e' czifra költeményt.

REMETE.

Nem úgy mutatja elszörnyedt valód,
 Mert borzadoz, ki így kacagni hall.
 Vitéz! mi bánt, mi kerget ennyire?

VIDÉNYI.

Kérdlek, felelj, van-e örök bíró?

REMETE, ünnepélyesen.

Van! és ha lenne, a' ki nem hiszi;
 Jusson halála' pillanatja gyarló
 Eszébe, és egy titkos borzadás
 Istent 's örök díjt hinni készíti.

VIDÉNYI.

Halál? halál! hol vetted e' veszett
 Szavat 's kitételt?

REMETE.

Elhiszed velem,
Hogy minden ember' vég órája eljő?

VIDÉNYI.

Bolond öreg! kirántom nyelvedet,
Ha a' halálról szólni mersz csak egy szót.
Én férjfiú vagyok, ki háborúban
Forgottam — én nem ismerek bolond
Ábrándozást és gyermek-álmakat.

REMETE.

Vitéz! mi nyomja lelked' ennyire?
Isten legyen irgalmas és kegyes
Bűnös fejednek! — nem kis terhe van
Lelkednek, azt mutatja megzavart
Szörnyű valód, és tévelygő eszed.
Gyónj' meg vitéz, és öntsd ki terhedet,
Tudok talán vigasztalás' sugárit
Deríteni éjben tébolygó szivedre.

VIDÉNYI.

Szűnj meg fecsegni! — ah! jól érzem azt,
Elégtelen kiáltó bűnömet,
Elmosni embernek véges szava. —
De tudd azért, te isten' embere!
Látod leégve ott a' büszke várt,
Hallasz sohajtozást és jajszavát,
Melly a' leomlott vár alól kikél?
Azt én tevém! — az e' karok' műve! —

REMETE, kitörve.

Őrült, kaján, dühös, veszett zsvány! —
De — szinte tisztémről felejtkezem —
Isten legyen irgalmas és kegyes,
De bűnöd olly förtelmes, oh vitéz!
Hogy a' dicső nap is gyászol, ha látja.

VIDÉNYI.

Kétségbeesés' elmésségével.

Csekély dolog! gyermekmű! gyáva munka!
Hisz' csak néhány nyögell ott eltemetve
A' gözokádó romladék alatt;
Mások nem egy szűk házat, nemzetet
Döntnek le mérgök' lobbanásain.
'S mikor leégtek utcák, városok,
Kiholtak ezrek; ezrek? milliók!
És a' tüzet kioltá vérpatak:
Repkényt aratnak a' jeles vitézek,
Élnek 's diszelnek századok' során.
Én? — én alig csak százat, egynehány
Százat taszítottam le a' pokolba —
Ha ha! kis érdem 's gyermekes dolog!

REMETE.

Elborzadok, ha hallom szédelegni
Képző erőd' gyászos kalandozásit,
'S elborzadok, ha gondolom, hogy úgy van!
Hová, hová ragadhat indulat?

Hogy éghet egy szivben egész pokol?
Oh! hánynak átka száll gonosz fejedre!

VIDÉNYI, kétségbeesve.

Huh! hánynak átka száll gonosz fejemre!
Nézd — mint mereszti rám tüzes szemét,
Halld — mit dörög le a' tűz' tengeréből! —
Átkot, kegyetlen, véres, kínos átkot.
Nem a' tűz ég ott vérszínben, nem a' láng
Emészt, csapong a' roskadó falon:
A' meghalók' vérgondolatjai,
A' szenvedőknek véres átkai.
Nem szél zuhog körüllem a' tetőkön,
Nem szél ez, a' melly tépi fürtjeim';
A' meghalók' sohajtozásai,
A' szenvedők' kínos lehellete,
Ártatlanok' szétzengő végpanassza!
Ne láss tovább szemem! ne hallj fülem!

Befogja szemeit, fülét.

Ah! nem segít, mert itt, belől kiált
Dörögve a' hatalmas szózat, és
Lelkemre tűnnek véres képzetek.
Hah! már eszemre száll az őrülés,
Már megragadt a' bosszu' véres lelke,
Jaj énnekem! jaj! jaj! jaj énnekem!

Lerogy.

REMETE.

Borzasztva elmés átok, a' kinos
Kétségbesés' savával fűszerezve.
A' lélekismeret kemény bíró
'S a' bűn magát erősen bünteti.
Lágy irgalom 's irtózás osztja keblem'
Ez emberért. — Imádkozom helyette,
Mert dúlt szivéből nem tud ömledezni
Buzgó könyörgés istenhez, kitől fél,
Kiben csak a' boszú' urát tekinti.

A' testhez térdel, 's imádkozik.

V Á L T S Á G.

HÁROM SZAKASZBAN.

(Az előjáték után több századdal.)

Volksmeinung legt den Flüchen sterbender
Gar wundersame Kraft bey. Doch der Glaube
Den wir bekennen — — — — verkündigt
Dass Fluch, selbst der gereizte, wohlverdiente
Der Macht der Tugend weicht, und des Gebetes.

ALBANESERIN.

SZEMÉLYEK.

Gróf SZENDERI GYULA.

VIDÉNYI úr.

VIDÉNYI EMMA, unokahúga.

CONSTAN CZIA grófné, rokona.

BOLDIZSÁR, vén vadász.

ENDRE, Gyula' legénye.

Vadászok.

Várrelédek.

Csárdás.

Parasztok.

Ősök' árnyai.

ELSŐ SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

Emma' kertje. Gyula andalogva föllép.

GYULA, egyedül.

Itt kell bolyongnom, itt tündérkörében,
Miként a' boldogító nap körül
Lejtnek 's örülnek hű őrcsillagok.
Indúlatom' hatalma erre vonz,
Megvetve hallja a' fő' jégtanácsit
'S olvasztja, mint nap bércztető'k' havát.—
Angyal szivében szól-e egy erecske
Értem? csak egy? — átkos bizonytalanság,
Pokloknak álnok kínozó szülöttje!
Ah! mint az álom, olyan ő; borongós
És érthetetlen. Most örülni hí,
Most rózsafényt derít reám kegyével,
Majd újra mérgezett, sértő nyilakkal

Lövel felém és kínosan riaszt el.
Így kétesen 's bizonytalan vetődöm
Vidám, bus, édes és keserves érzetek'
Egyszer derengő, majd ismét borongó
Csalárd remények' hullám-tengerén.
Most érzeményim boldogok, nagyok,
Örömhobokba fúlva, multakat
'S jövőt felejtve égi kéjben úszom,
Majd újra váratlan leejt egemből,
Alávet istenítő érzetimből,
'S ilyenkor olly bús, olly szegény vagyok. —
Veszély, halál, 's más részről égi kéj
Egy czérnaszálon függ fejem fölött
És szép kezében a' hatalmas olló,
Sorsomnak istennéje; — rózsajokról
Pokol rohanhat elzuzott szivemre.
Hát lakhat' olly szép angyal' kebliben
Halál 's pokol? nem! én eget reméllek.
'S csalódom? akkor hajh! hervadjatok
Ti képzeletnek tarka bájvirági,
'S egy tátozó nagy sírba rogyjatok
Lelkemnek álmodott tündér világi;
És én is átkos, árva életem'
A' gyászos omladék alá vetem.
Áldott ősim! leheljeteek reám
Vigasztalást 's erőt. Volt-e csak egy
Közöttetek, kit illy csudálatosan

Kínzott szerelme, 's tárgya' változékony
Ingó kegyelme? — Lám! az ősi kor'
Regéi azt beszélik nemzetemről,
Hogy száz ősem találta kínhalálát
Fejőkre gyúlt vár' omladéki közt.
Méltó vagyok reátok jó apáim,
Ti üdvezült dicsők! mert nem csekélyebb
A' láng' hatalma keblemen 's tanultam
Szenvedni én is, mint jó őseim!

M Á S O D I K J E L E N É S.

É M M A. G Y U L A.

É M M A, vidámságot erőtetve.

Örülve látom itt gróf Szenderit!
Mert, hogy kegyednek [üdvemet ne mondjam .
'S kezet ne nyújtsak: meg nem állhatám.
Megúnva ezt a' városhoz kötött
Létet, 's szivetlen társaságokat,
A' városon már nem lel éleményt
Lelkem; mezőre, a' szabadba vágyok,
Galambjaimhoz, kis bárányaimhoz,
Hol rám mosolyg az isten' nagy szeme,
A' kék derült ég; 's rám mosolyg minden virág!

G Y U L A.

Mi édes, oh! 's mi balzamos nekem
E' rám vetett emléksugár, kisasszony!

Örömben úsznék lelkem e' miatt
És száz világ' baját felejtني tudnám,
Ha fájdalomba nem merítene
E' nem remélt gyors elútazás,
Melly kényszeríti szívem' olly sokára
Elválni éltém' édes angyalától.
Mert pusztá lesz itt a' világ nekem,
Hideg, kietlen tömlöcz e' zajongó
Város, ha éltet nem derít reám
És rózsafényt egy nyájas géniusz,
Melly lakhelyet szelíd szemébe' vett.
Kisasszony! engedjen meg a' szerelmes
Szívnek, ha el nem tudja nyomni hő
Érzéseit, mellyek kirontanak
Széttépve a' feszesség' fékeit. *Tűzzel.*
Oh érze né, mint tölti bé egész
Lelkem' 's valóm' ez édes gondolat!
'S mint olvad össze minden érzeményem
Egy képzeletben, egy emlékezetben!

EMMA, komolyan.

Kérem kegyed', hallgasson ilyenekről;
Többször jelentém nem tetszésemet
Az illy körülünk gyakran áradó
Mindennapos szívömléseken.

GYULA.

'S mindennaposnak híja Emma hát
A' tiszta szív' legszentebb érzetét?

Fáj ez nekem, 's hajh! vétkezik, kisasszony!
Szent ez, mi keblem' tiszta lángra gyújtja,
Szent, mint kelő nap' első fénysugára,
Ha tündökölve száll bérczek' fokára
'S szövétnekét pásztornak, nyájnak nyújtja;
Nem földi érzés, melly ölelni és
Dőzsölve testi kényben úszni reszket,
Szűz, 's esküszöm, hogy méltó ez kegyedhez.

Kezeit hávvál csókolva.

Reménytelen szerelmes vakmerő lesz;
A' reszkető ajak szólásra nyílik,
Melly olly soká bezárva hallgatott;
A' láng előtör óriáserővel,
Melly e' kebelben mélyen fojtva szunnyadt.

EMMA.

Oh! milly kinos helyheztetésbe jöttem!

GYULA.

'S most, most, midőn nincs kelletlen tanú,
Repüljön el közülünk a' feszeség,
E' szívtelen, hideg, csalárd lidércz.
Oh Emma! most merészlek esdekelní,
Hogy kölcsönösen légyen nyílt erántam.

EMMA, félre.

Szegény szívem! készülj el szenvedésre!
Erőszak ér, szenvedj, és néma légy!
Mint a' dőhos sár, mellybe' összeroskadsz!

GYULA, érzékenyen.

És Emma hallgat, mint a' néma sír?
Nem látja és nem érzi-e, mi kínos
Várásban állok szép biróm előtt?
Oh! szórja rám a' zúzó mennykövet,
Mert halni nem remeg szívem, de várni
Halált, kínos; hadd tudjam sorsomat.
Most több időre válok el kegyedtől,
És higgye azt Gyulának, szép kisasszony!
Hogy keblem e' bizonytalan zavart
E' kétes és rejtélyes nemtudást
Többé kiállni képes nem lehet;
'S míg elrekesztve lészek szép személye'.
Táplálva élesztő tekintetétől,
E' vad vihart tűrhetni nem fogom.

Térdel.

Oh ne kínozz, lelke'm' álma!
Boldogíts egy kis szavaddal,
'S szép reményeim' valósítsd!
Oh ne hagyj hő érzeményim'
Lángja közt elhervadoznom;
Oh! emelj az istenekhez
Földi létem' szűk köréből.
Nézheted vad kínjaim',
Mellyek keblemet feszítik?
Nézheted tűzkönnyeim',
Mellyek ömlenek szememből?

Égek érted, 's mindenik
Rám mosolygó rózsaszálnak,
Minden nyájasan világló
Csillagnak fülébe sugnám,
Hogy lelkem téged szeret.

EMMA, illetődvé.

Keljen föl, ez nem férjfiak' helye,
Keljen föl édes jó Gyulám!

GYULA.

Nem én!

Itt, itt szakadjon a' világ fejemre,
Itt zúzzon el sorsomnak mennyköve,
Vagy boldogabb valóság' hajnalán
Itten derüljön fénysugár szívemre;
Nem mozdulok, míg válasz nem jöve.

EMMA.

Oh istenem! — szegény nyomott szívem!

Elszánva.

Hallgassa hát végválaszom', Gyula!
Hölgyének engem nem nevez soha
'S nem bírja e' kezét gróf Szenderi.

GYULA, mintegy mennykőtől ütve.

Nem? — vége hát? — oh én boldogtalan!

Fölpattan, néma pauza után.

Erőt! erőt! vallásom 's istenem!
Omoljatok le bájreményeim,

Halomba dőljetek szép rózsavárák,
Ti, mellyeket jég- 's habra alkotott
Lánykegyre rosszúl számoló szívem.
Szép volt az álom, szép, de olly rövid! *vadan.*
Nincs már szívemben lágyabb érzemény;
Vad harcza dólni, 's szíveken tapodni,
E' cél van énnekem kitűzve csak!
Bús harczihar támadjon e' világon,
'S vad bosszu' lelke szállja meg tüzével
A' népeket! had 's véres háború,
Hol ölni, dúlni bő az alkalom,
'S csillagbetűkkel nagy nevem' fölírni
Az égre, melly fölgyújtott templomok'
Tüzétől vérszinű. Nem látsz ezentúl,
Jó Emma! Istenvéled! elkerüllek.

EMMA, szorongva.

Az istenért! így válnunk nem szabad!
Eszméljen édes Szenderim, 's szívébe
Jegyezze mélyen, hogy nem én valék,
Ki megtagadta e' kezét kegyedtől.
A' sors beszélt, nem én sors' üldözöttje,
Átkom parancsolt.—És a' férjfiérdem
Csak abban áll, hogy a' sors' érczszaván
Meg tud nyugodni, büszkén 's nem remegve,
Nem bírja szívét csüggedés, ha ront
Fejére bú; nyakát büszkén emelve

Mosolyg az égre, 's ellenébe lép.
Most halljon engem is, ki megbecsülni
Tudnám szerelmét 's viszonzozni is,
Ha a' kegyetlen végezet nem tiltaná;
De ez keményen, érczfalként mered
Közünkbe, 's tiltja hogy szerelmeink
Egy lángba összefolyjanak 's ömöljenek.
Hajh! jó Gyulám! ez nem lehet soha.

GYULA.

Egek! fülem nem csal? nem álmodom?
A' sors beszélt előbb, 's most szóla ő,
Poklomból újra fölragadtatom
Egembe; — ő szólt, ő az éltető
Angyal, kiért a' sorsot harczra hívom
'S kölcsön szerelmünk' jogait kivívom.
Bátran lezúgom a' sors' gátjait,
'S irígy hatalmát a' mord végezetnek,
Általtöröm büszkén korlátait
Ha istenek hevítnek és vezetnek!
'S nem isten-e szívemnek szent szerelme,
Nem égi-e hatalmas gerjedelme?
Reményt adál, kétségbe tébolyodtak'
Nagyokra lelkesítő angyalát;
Nevezd, mi a' kívánt nagy áldozat,
Hány csillagot kell égről elragadnom
És lábaidhoz raknom egy halomba?

EMMA, merengve, ünnepélyesen.

Tiszteld halandó! végezet' hatalmát,
'S nyugodj' meg a' sors' titkos útjain;
Szegény erődnek gyáva karjai
Harczolni törnek szellemi világgal,
Mellynek homályos, titkos béhatása
Szerelmeinknek mély sirgödröt ása?
Nem emberekkel, zúgó szellemország'
Hatalmival kell harczra kelned, ember!

GYULA.

Hogy értsem ezt? olly titkosan jelentve
'S borongva szállnak e' szavak felém?

EMMA, profétai jelkesüléssel.

Ki mondja meg nekem, hol a' határ
Természet és nem természet között?
Megnyílik a' pokol, 's véres világa
Földünk' színére föllobog, halálos
Lehelletével éltünk' ellepi,
'S a' lelkeket magának eljegyezvén
Sötét erővel érczbékóba zárja,
Mellyből, akár mint tör 's erőködik,
Nem képes a' halandó fejleni,
Sőt, mint fogoly madár, ha lépbe száll,
Vergődve még jobban belé szövődik,
Így a' pokol' törén akadt halandó.

GYULA.

Hogy értsem e' sötét beszédeket?

EMMA, fájdalom' kitörésével.

Némúlj meg, és ne kívánd érteni.

GYULA.

Nem értem, és nem vágyok érteni.
Ha visszonzva lesz lelkes szerelmem,
'S elúzva tőlem a' bizonytalanság:
Nyugodt vagyok, 's mosolygva szenvedem
A' külvilág' minden baját 's dühét!
Így, így e' boldog érzéssel szívemben
Nem hosszúk ezredek nekem, 's nyugodtan
Várom fejemre a' végzet' parancsát.
Az égető tűz így nem dúl eremben
'S kétség' viharja nem gyilkolja életem'.

EMMA.

E' szavakra kaczagva ébred föl merengéséből.

Égetni? ha ha! szép rendeltetésem!
'S gyilkolni? tudnak a' Vidényiek!
Eredj szelíd nyögellő gerlicze,
Gyilkos tűzében veszsz el kínjaidnak;
Szenvedd szerelmed' égető marását;
Ne hidd, hogy én eloltanám tüzed',
'S lágy balzamat csepegtetnék sebedre!
Gyilkolni, dúlni a' szelíd leány'

Rendeltetése, 's vad vérengzés
Természetemnek ősi bélyege.

GYULA.

Ébren vagyok, vagy álmodom? Pokol
Játszik velem? helyén van-e fejem,
Vagy csak keringő elmém tévedez?
Illy hirtelen forduló, illy mesés
Új színre, arczra, kedvre illy csudásan
Átváltozó hogyan lehet, ki érez,
'S kinek helyén van szive és esze?

EMMA, borzasztólag, elvadúlva.

Menj szegényke 's kínjaidban
Égj, epedj el, így szeretlek;
Megrázlak szép álmaidban,
És ha fölriadsz, nevetlek,
Én, a' gyilkos, égető
Vad Vidényi-faj' leánya,
Én, kinek bosszús öse
Száz ösödre üszköt hánya,
'S majd ha kínos lelked' búja
Léted', élted' összedúlja,
Akkor—akkor emlegess meg,
Akkor nyájasan ölelj meg!
Kínozó és vad Ieszek
Mint pokol' dühült leánya,
'S vérző szenvedéseid'

Sziclakeblem meg nem szánja,
'S majd ha végre ellenem
Mérges átok átkot ér,
Úgy leszek csak őseimre
Érdemes Vidényi-vér.

GYULA.

Nem! e' borút olly szép derű után,
A' rózsafény után illy bús sötétet
Kiállni lelkem nem tud. — Lángoló
Szemében olly ijesztő tűz lobog.
Így — így — ah Emma! még nem láttalak,
Szép, mint különben, szinte bájalak,
Millyen nem élhet festők' képzetében,
De olly vadan ég a' láng bús szemében,
Olly hajmeresztő elfordúlt valója!
Nem nézhetem! jeges hideg szalad
Keresztül testem' legkisebb erén!
El innen el! hol rémvilág' hatalma
Ijesztve zúg körülém — messze — messze —
Elrohan.

HARMADIK JELENÉS.

E M M A, egyedül, szelidülve.

Óh fájdalom' végetlen tengere!
Kit e' szerelmes hő kebelre vonni
Vágynék 's körömben látni untalan,

El, messze kell elűznöm 's eltaszítnom,
 Éltét szilaj fájdalomokkal tetézniem,
 'S könnyét szemében érzetlen nézve
 Az ész' jeges, hideg szavát követnem! —
 Szent nap! haló fényt hintenek sugárid
 'S mosolygva szállsz alá a' láthatárról,
 Áldást sohajt utánad a' kegyes
 'S üdvezli arcod' jóltevő tűzét.
 Hajh! így ohajtna síró lelkem is
 Elszállni, messze, messze, messze! túl
 Az élet' átkos kínos tengerén,
 Melly csak homályos, mérges gőzöket hint;
 Túl a' kiterjedt véghetetlen égen,
 Túl a' világló csillag - milliókon!
 Oh! bár rohanhatnék fel tűzőledbe,
 Bár volna szárnyam: hozzád felröpülnék
 És égető ágyadba fojtanám
 E' bús, megúnt, ez átkos életet.
 Miért, egek! miért kellett születnem?

NEGYEDIK JELENÉS.

CONSTANCIA, EMMA.

CONSTANCIA.

Zajos, heves megindulásba' lellek,
 'S búsan tekintem hogy búban merengesz.
 Mi bántja lelked', édes jó leányom?

E M M A.

'S még kérddheted jó néne? nem tudod,
Hogy elközelget átkom' kínhete?
'S győz-e elég lelket, 's elég erőt
Az égtől ajkam elkönyörgeni?
Hah! férjfikeblet összezúzna illy
Várás, a' vad valónál kínozóbb;
'S isten' nevére lenne érdemes,
Ki itt lenyomná méltán ömledő
Keserve' és panaszszá' árjait.
Oh én szerencsétlen!

C O N S T A N C Z I A.

Ne add magad'

Kedves leány! emésztő fájdalomnak,
Elég 's nehéz kint mért az ég fejedre,
Ne sokszorozd azt tenmagad, leányom!
Ha tiszta napjaid derengenek,
Ha lelked' éje 's háborúja tűnik,
Ne élj a' rémítő sötét jövőben,
'S ne a' bús emlékű pályára gondolj;
Öleld meg a' nyájas jelent, felejtsd
A' már kihörpölt búkehelyt, 's örök
Kezekre bíz a' félelmes jövőt.

E M M A.

Oh! hogy' tehetném ezt érző szivemmel,
Érző szivemmel és e' lágy kebellem?
Illyet ne kívánj testbe öltözött

Lélektől édes néne! — bár maradnék
Folyvást maradnék inkább entudatlan.
Akkor heves, hagymázos képzelődés'
Hullámain hánykódva kába lelkem
Nem érzi kinját — 's ébredt entudásom
Újult nyilakkal tépi és öli
Egész valómat. Így akarta átkom,
Melly véresen lengett a' még mosolygó
Kisdéd fölött, ki akkor büntetést
Megérdemelni képes sem vala
Emlő' tején, hogy a' fölgyógyulás
Nagyobb beteggé tesz 's az enyhülés
Jobban gyötör, mint a' jelen betegség.

Nevekedő indulattal.

Átkozva légyen bennem a' tehetség,
Melly múlt gonoszt nem enged elfelejtnem!
Átkozva minden szikra és erő,
Melly életmet táplálja és nem enged
Minél előbb elfúlni kínjaimban;
Átkozva éltem 's érező szívem!
Isten! kihez fölszáll az átok, isten!
Ki teljesítéd házam' ősi átkát,
Hallgass meg engem is, hogy ellened
Panaszra kelni kénytelen ne légyek.

Ellaukadva hallgat.

CONSTANZIA, feddőleg.

Kit hallok isten ellen zúgolódní?
Jó Emma! téged? — téged hallak átkot
Átokra szórni tenmagad fölött?
Hát elfelejtéd életed' hajóját
Bölcsen 's erősen, mint hősné, vezetni,
'S akkor vezetni megfeszült erővel
Ha fürgeteg dúl élted' tengerén?
Hát elfelejtél szent hitedbe bízni
'S jó istenedbe? — oh leány, leány!
Kétségbeséstől őrizd lelkedet,
Ez a' belső embernek ördöge
'S emésztve dúló férgé, és ha a'
Mag dúlva van, majd a' külső virág is
Utána roskad, 's hullott szirmait
Szél hordja széljel, sír' hideg szele.

EMMA, meghatva e' szavaktól.

Hová ragadtok, oh hová szilaj
Kinok! hová ragadjátok szegény
Lelkem', kivetkeztetve minden eddig
Híven megőrzött jobb eszméletéből?
Mint a' haragra zúdult tenger' árját
Nem képes a' part' gyöngé gyermeke
Békére bírva csillapítani:
Igy nem segíthet kínjaim' dagályán
Az ész' tanácsa és az ápoló hit.

CONSTAN CZIA.

Kétséghesés ellen csak jó remény
A' gyógyszer. —

E M M A.

Ez se' balzamolja lelkem'.
Reménysugár hat a' szegény fogolyra,
Ki tömlöczében fetreng, 's jobbra vár;
Reménysugár hat a' szegény betegre,
Ki sírja' szélén tántorg, 's jobbra vár.
De én üres vagyok reménytől is!

CONSTAN CZIA.

Nincs-e reményed jobb jövő világra,
Hol szenvedésed szent örömmre változik?
Tekintsd magad', mint boldogabb vidékek'
'S föntebb világ' elválasztott leányát.
Te nem miénk 's nem földé vagy, nem fejledez
Számodra rózsa itt, 's örömkehely
Nem éri ajkad'. Vesd tehát az égre
Biztos honodra könnyező szemed',
'S szent nyugalom száll kebled' tengerére,
Reménysugár hat lelked' éjjelére.
Emmám! nyugodj' meg, mint egy tiszta lélek,
Mosolygva tűrjed szenvedéseid'
'S mátyrerővel szállj ki küzdni vélek,
Így — így örülnek minden angyalok!

E M M A ,

szelíd epedéssel, melybe fájdalma áltment.

Hála neked jó néne! meghatott
Vigasztalásod' balzamihlete.
Megnyugszom, égre fölszegzem szemem'
'S hozzád sohajtok édes istenem!
Bocsásd meg, hogy vad fájdalom' tüzében
Panaszra mertem kelni ellened,
És kinjaim' szélvészkes éjjelében
Eszembe nem jutott: „van istened!” el.

C O N S T A N C Z I A.

Szegény leány! reád sorsod sokat mért,
'S vigasztalásom rajtad mit segíthet?
De mégis a' bú' ostromában olly jó,
Olly édes egy szív' együttérezése
'S egy részvevő kebel' rokonverése,
Olly jóltevő egy hű vigasztaló!

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

G Y U L A , C O N S T A N C Z I A.

C O N S T A N C Z I A.

Kegyed nemes gróf? — mért illy bús alakban?
Ma csak szomorgó képeket tekintek,
'S borús szemekben könnyeket lelek.

G Y U L A , búsan.

Jó istenem! ki lenne vídor itt!

CONSTANCZIA.

Mi bántja szívét, 's arcza' férfiúi
Szinét mi tette illy halvány-komorrá,
Hová vider kedv' élénk angyali
'S ifjúi nyíló rózsák illenek?

GYULA.

Elnyíltak énnekem már bájvirágim.

CONSTANCZIA.

Ha ifjak' arczát is keserv borítja
'S gyász bú övedzi: hajh! mi lesz belőlünk
Éltünk' teléhez már közelgetőkből,
Kikben az ifju vér' bájos heve
Nem gyújt örömfényt 's kedvsugárokat,
'S képzőerőnek édes álmodása
Nem festi hajnalszínnel a' komor
Napot 's az élet' súlya' ércznyomását
Könnyítve keblünk nem melengeti.

GYULA.

Grófné! ne vádoljon, ha bús vagyok,
'S ha férjfi lévén, mégis e' szemekben,
Könnyek remegnek, fájdalom' szülötti.
Az ifju lélek kedvre könnyen éled,
Könnyen röpül fel képzet' égi szárnyán
E' föld' bajából álmadott egekbe,
De illy kegyetlenül fölverve az

Álmak' szelíden ringató öléből
Vigan mosolygni hajh! ki tudna, grófné?

CONSTAN CZIA.

Sajnálva látom búját 's könnyeit;
Bár úgy segíteni tudnék, mint kívánok.
Nyájas barátot most ohajtanék,
Most édesen enyelgőt, 's vig szeszélyűt
Midőn kisasszonyunk olly bús, beteg.

GYULA.

Beteg? — beteg! — hát innen származik
Kinzó szeszélye, a' megfoghatatlan,
A' jóra, roszra villámként csapongó?
Szerelmemet 's jámbor hű szívemet
Isméri tisztelt grófném! 's nemde jobb
Díjt érdemelne, mint e' kínos érzést,
Mellyet fölizgat bennem megvetése,
'S annál kinosbat, mert gyakorta égis
Emelni képes jobb kegyét mutatja,
'S mélyebben ejt le a' boldog tetőről.
Sötétebb a' sötét bájfény után,
'S mézízre a' vad öröm olly fanyar!

CONSTAN CZIA.

Mi ád okot kegyednek e' panaszra?

GYULA.

Előbb szelíden bánt velem, de ismét
Kemény szavakkal 's villogó szemekkel

Üzött magától 's lelkeket fenéig
 Általlövellte. Rá ha gondolok:
 Jég fut keresztül most is testemen,
 'S keblemben, és borús szemeim előtt
 Olly borzadalmas fény emelkedik,
 Mint puszta éjszak' vérszinű világa
 Ha rengetegre 's bérctetőkre fölsüt.
 Ah! esdekelve kérem angyali
 Szívét, nemes jó grófném! pártfogóját
 Hű érzetimnek, hő kívánságimnak,
 Tudassa vélem e' bánás' okát.

CONSTANCIA.

Bár szívesen kívánnék enyhét adni
 Kegyed' sebére: nem lehet. Hatalmas
 Szent eskü köt le néma hallgatásra.
 De, hogy szerelmes szive' tiszta lángja
 Sziklára nem csapott, 's érző kebelből
 Híven, örökre visszonzva van,
 Azt mondhatom.

GYULA.

Csak egy költött okot!
 Egy czérnaszálat e' tenger' dühös
 Hullámain, hol lelkem hanykolódik
 Okot keresve aggodalmasan,
 'S bár mint keressen, nem találva azt,
 Nem lelve gyámolt, nem! mihez fogódzzék,

Mellyet kezével biztosan öleljen.
Eszméletem 's a' józan ész' világa
Kihal különben e' nagy semmiségben.
Csak egy okot, bár egy költött okot,
Egy messziről virító partvirágot,
A' mellyre vessem ellankadt szemem'.

CONSTANCZIA.

Nyugodtan édes grófom! csöndesüljön,
Feltörni a' szent esküvés' pecsétjét
Nem fogja ajkam, bár szánom szivemből.
Természeten kül, — ennyit mondhatok —
Mult századok' borús sötét ölében
Van mind ezeknek kulcsa eltakarva,
'S e' századok' bűvös lehellete
Hat által a' jelenre, 's mérgesen
Letépi bájvirágait; — bűbáj,
Vagy átok 's más akármilyen a' neve.
Bár mint erőködik kirántani
Magát a' gyöngye ember láncziból,
Fogoly marad, szegény beteg fogoly.

GYULA.

Mit értsek ebből?

CONSTANCZIA, eltérve.

Semmit, jó Gyulám!
Jerünk, ha tetszik, vendégim' körébe.

GYULA.

Csak a' magányban lelhetek nyugalmat.

CONSTANZIA.

Magányt ohajt? nem zaklatom tehát.
 Áldásom és a' béke' angyali
 Kegyeddal édes grófom! — jót remélljen! —

Meenni akar.

Ki jó felénk? hah! a' szilaj vadász
 Öreg Vidényi, félelmes, komor,
 Vad férjfiú; 's futólag az tanácsom,
 Kerülje kedves grófom társaságát. el.

HATODIK JELENÉS.

GYULA, egyedül.

Mesés, borús nap, mint csudák' szaka,
 Mint régi kor' regényes évei!
 Hijába zúg keblem, 's zavart agyam
 Hijába ég nyájas világ után.
 Vastag sötétet látok, 's csak sötétet,
 Mellyen keresztül nem tör a' remények'
 Vigasztalást özönlő rózsafénye,
 Egy szebb jövődő' biztató világa.

Indúlatosan.

Sors! végezet! csak ezt dörgik fülembe.
 Sors! végezet! hideg 's rémes nevek,
 Jégkeblű, érczkaru, sötét hatalmak!
 Hah! harczra velem! —
 Im fölkiáltlak én szegény halandó,
 Ám zuzzatok szét, egy csak a' halál.

Nem zuztok el? még élek, szenvedek,
'S mormolva bolygok, mint bércek' szele
Mormolva enkeblembé' kínjaim.

Hidegebb fontolással.

Sors! végezet! mind, mind csak képzelet'
Játéka, gyakran csak gonosz kebel'
Szent költeménye, melly alá magát
Elvonva lappang. 'S ezt tevéd tehát,
Velem tevéd ezt, te, kit én imádok?
Nem! nem! fölindúlt vérem mikre visz!
De van magasabb, szentebb név fölötted
Vad végezet! van isten' 's hit' neve,
Van szerelem, 's az isten is csak ez!
A' tiszta hitnek ez csak foglalatja.
Sodorj! ragadj! hová dühöd szegült,
Nem rettegek, 's szerelmem' jogait
Jégkebled ellen bajnokúl kivívom. —
Itt jó felém az ismeretlen ősz
Kit olly sötét színekkel feste a'
Grófné; szilaj, mord, félelmes vadász!
Társalkodását elkerüljem, azt
Tanácsolá. 'S e' halvány férjfiú,
E' vonzó, e' fájdalmas, e' szelíd kép
Lehetne, kit kerülni 's félni kell?
Nem! itt teszem meg első léptemet,
A' sorssal itt elkezdem harczomat,
Nyíltan beszélek véle 's nyájasan.

H E T E D I K J E L E N É S.

VIDÉNYI ÚR, GYULA.

Vidényi úr' arczán fájdalmas szelid vonások, öltözete gondatlan,
mozdulati egyszerűek.

VIDÉNYI, magában.

Még egy teremtés itt, ki a' magányt
Vadászsza; 's bú lebeg szép arczain?

GYULA, magában.

Hol e' szemekben méreg és kajánság?
Csak bú' nyomát 's álmatlan éjei'
Borús redőit látom arczvonásin.
Miért ne szóljak? vonzó és szelid
Valója jó atyát sejtet velem
Föllelni benne, jó atyát 's barátot,
Kit olly hevesen kér most e' kebel.
Ő tőle a' mély titkot megtudom,
Mellynek homálya dúlja éltemet.

VIDÉNYI, közelítve Gyulához.

Magánosan csak a' vendégrobaj közt,
Magánosan szép ifju, a' ki lelket
Derítne benn a' szépek' gyöngysorán?
Miért nem ott jó ifju, hol derült
Kedvnek vidám, sugárzó lelke leng,

Miért nem ott, hol e' művelt jelenkor'
Pityergő, czukros, édes hősei
Babért aratnak rózsás ajkakon
'S gunyolva néznek vissza régi ős
Időkre, hol még izzadtság 's erős
Hadmunka által lettek érdemesek
Babérra Corvin 's Zrínyi fajzatok.

G Y U L A.

Ritkán 's kevés bár, van még is kivétel.
Nekem legédesb éldelet, ha vissza-
Tekintek elmúlt korra, mondhatom,
'S elhunyt dicsőeknek fényes tetteit
Példák gyanánt kitűzni czélirányúl,
Mellyek szerént ifjú erőm' feszítsem.
De, hogy vitézi tűznek legnemesb
Táplálát egy édes szerelmi kölcsön,
'S hogy bajnokot hős lángra gyújtani
Úgy semmi sem képes, mint két, felé
Mosolygva intő ég színű szemek,
Ezt érzi keblem, 's nem korcs ez se' még.

V I D É N Y I, magában.

Kedves fiú! mi jól esik szívemnek
A' gyáva sorban lelni néha egyet,
Kiben nagy ősök' tiszta vére csörg,
'S kinek szívét nemes szikrák feszítik.

Beszédét folytatva.

Ha itt kivételt láthatok : magasban
Dobog szivem , 's örökre ébredek.
Most a' puhúltság' búja lágy ölen
A' legnemesb vér törpévé fajúl ,
A' sasfi most elkorcsúl és verébbé
Válik , lerázva ősi bélyegét.

GYULA.

Fájlalva kell megvallanom , hogy úgy van.

VIDÉNYI.

A' szép vadászat , e' nemes mulatság
Mi hátra van most , melly az ősi kort
Előnkbe bájló szinnel festi le.

GYULA.

Melly visszavisz varázsló szárnyakon
Mult korba , elhúnyt őseink' korába
'S olly gazdagon nyújt alkalmat merész
Kalandozásra , 's férjfi téteményre.

VIDÉNYI.

Mi lelkes érzés , vad sűrű homályos
Vén rengetegben , hű ebek körüllem ,
Hűk mint ebek 's nem mint az emberek ,
Bolyongva lesni félelmes vadat.
Félig ledőlt várak' goth ormai
Fölöttem a' rendülni nem tudó
Bérczen , hol ősi század' lelke leng

Vagy egy kereszt áll kősziklák' fokán
Szent borzadást terjesztve szét körében.

GYULA.

Mi édes erre a' kövér fűvön
Pihenve, csörgő csermelyek' vizét
Hörpölni 's a' jó isten' egyszerű
Áldásait hálásan elfogadni.

VIDÉNYI.

Hah! ez csak élet, ez csak a' mulatság!
De ifjaink ma érzelegni és
Nyögellni tudnak csak, 's gyöngéd inakkal
Birván, vadat félnek, sajnálnak ölni.
Kár lenne finom, gyöngé, szép kezét
Hörögő vadak' vérével elkeverni.
De bűnben úszva gyakran ezreket
Csillám' 's ledér kény' oltárára lökni,
Csábúlt szüzesség' rózsáin tapodni,
Szelid galambot bűn' ölébe csalni,
Ez tréfa nekik, a' mosolygva rabló
'S hizelgve gyilkoló lidércszíveknek.

GYULA.

Mint hallom e' szavakból, mellyek en
Lelkemnek értett 's érzett hangjai,
Kedves helyén nincs itt kegyed körülünk
A' városon, e' tarka népcsoportban?
Oh! érzetink egészen összehangzók!

VIDÉNYI.

El innen el! hogy is tudtál öreg
Vadász, kibúni fészkedből? alig
Két napja, hogy bejöttem erdeimből
E' tarka néphez: már is olly nehéz
Keblem, 's unalmam' mázsás terhe nyom.
Csak húgom' állapotját látni vágyó
Szívem tudott illy áldozatra bírni.

GYULA.

A' szív erősebb minden mágneseknél.
A' szív kötött le engem is, különben
Mint víg madár, erdőn 's hegyen röpülnék
Büszkén lebegve fénylő szárnyakon,
'S mint lepke tarka bájvirágokon,
Ez élet' édenében úgy örülnék.
De keblemet szögezve tartja és
Lekötve e' hely, mint szent esküvés;
A' szállni vágyó lélek csöndesen
Rózsás kötélben szúnyadoz 's pihen.

VIDÉNYI.

Ez hát kegyednek társaságokat
Kerültető belső szivingere?

GYULA.

Ez, és kegyed' szép húga a' varázsló!
Ki engem itt lekötve tart, Vidényi úr!

VIDÉNYI.

Nyíltsága engem vonz 's ragad kegyedhez.
Nyíltan ajánlom én is jobbmot
'S mondom, ha erdeimben a' jövő
Napokra lenne kegyedhez szerencsém,
Mint rég nem, úgy örvidenek. Ezennel
Baráti hívását fogadja el
Az ősz Vidényinek, ki szenvedelmes
Vadász 's kegyeddel szívesen mulatna,
'S ha tetszik és ha hivatalbeli
Avagy személyes környűlményei
Megengedik: jőjön Vidénybe ki.
Sötét komor vár erdők' éjjelében,
Hol vércsedalt hall a' vándor visítani,
De tiszta szív űl a' várur' keblében
'S vadászai zaj vig kedvre fog deríteni.

GYULA, magában.

Vidénybe? hozzá? mit tegyek? kimenjek
Nem hajtva semmit a' grófné' szavára,
Mellyet megczáfol entapasztalásom.

Főnnhangon.

'S azt tudni sem kívánja hát kegyed
Kivel beszél 's kit hívott meg magához?

VIDÉNYI.

Csak a' személyt és annak érdemét
Érdekli kérésem, 's barátjaim'

Nem név után szoktam választani.
De hogy hugomnak körében lelék,
Elöttem ez legfőbb ajánltatás.

GYULA, elhatározottan.

Nagyon is érzem e' hívás' becsét
És e' barátság' érdemét, mivel
Bár ismeretlent megtisztelt kegyed,
'S nem tartanám magam' rá érdemesnek,
Ha szép ajánlatát el nem fogadnám.
De, hadd tudassam tisztem' és nevem'
Kegyeddél; én gróf Szenderi vagyok,
Ez ősi név' legvégső hordozója.

VIDÉNYI.

Nyugtalan kezd lenni.

GYULA.

Huszár különben, mert a' mostoha
Idők nevem' 's becsületem' kivéven,
Annyit hagyának csak jószágaimból
A' mennyi grófi fényt fönntartani
Alig elég: de van szívem 's karom.
Szent istenért! kegyednek színe vesz,
'S olly nyughatatlan —

VIDÉNYI.

Erőtetve rendbe szedi magát.

Egy kis változás, —
Oh semmi, semmi. Ugy tetszik, cselédem
Vár már reám. Oh kérem, csak beszéljen,

Mert érdekel beszédje. Szenderi!
Szenderi tehát, 's utolsó Szenderi?
Hm! hm — örülök. Félre.

Mit tevék? magamhoz

Kihívtam őt, a' végső Szenderit,
Sok kínjaimnak egy szerző okát.
Csak egy dőfés, csak egy kézmoczczanás
A' fegyveren, 's a' kínhozó nem él.
Megnyílt erén a' habzó vér elárad
'S a' holt fölött csak éji szél zokog,
Csak a' sötét hollósereg visít.
Halotti dalt, 's csöndes lesz e' kebel,
Csöndes, miként a' néma sir, miként
Az összeégve hallgató üres ház.

GYÜLLA, félre.

Mi érte olly hamar? vonásain
Ború terült el, szikrázó szemei
Félelmesen forognak 's homlokán
Borzasztva tánczol duzzogó ere.

VIDÉNYI, belső harczczal.

De félre! távozz' ocsmány gondolat!
Pokol ne kísérts! — semmi, semmi, semmi!
Hálóit a' pokol miként szövöi,
Mint rántaná be a' szegény halandót.
De harczolok, 's kaczaglak rút pokol!
Erény kevélyen áll, mint sziklavár,

'S hiába nyalja gyémánt boltjait
Mérges habokkal tajtékzó tüzed.]

GYULA.

Titkos ma minden, mint az éj' hatalma.

VIDÉNYI, előbbi nyájasságával.

Tovább nemes gróf! úgy tetszik, beszélni
Kezdett; tovább! már elmúlt változásom.

GYULA.

Szerelmemet 's e' lángoló szivet
Készült leírni ajkam. Őt imádom
Csak őt, kegyed' nemes, jeles hugát,
E' gondolat 's kép tölti bé egészen
Létem' 's valóm', és édes álmaim'.

VIDÉNYI.

'S szives szerelme visszonzva van?

GYULA.

Az isten, ő, ki titkokat, sötét
Mély titkokat keresztül nézni tud,
Az isten, ő felelhet erre csak.
Én nem! kegyében, melly olly változó
Mint felleget és jég, meg nem nyughatom,
'S gyakran alig tudom, helyén van-e
Fejem 's eszem, vagy álmadom csupán.
Új színre, kedvre olly csudás-sebesen
Átváltozik, hogy elfordúl velem

E' szép világ, 's az ég is elsötétül
Fölöttem. —

VIDÉNYI, ellágyulva.

Értem 's érzem állapotját;
Szegény leány!

GYULA.

Oh! egy, csak egy sugárt
Adjon kegyed.

VIDÉNYI.

Hidd el jó Szenderim!
Szeret, szeretve tisztel ő, miként
Még senki nem tudott szeretni, téged.
De győzhetetlen gátokat vetett
Az élet, és az élet' nagy vezére
Közöttetek. Vigasztalódj' jámbor fiú!
Jer karjaimba, jer hadd áldjalak meg
Jó Szenderim! jer, egy Vidényi áld meg,
Ki téged mint apád, ölel, 's szeret.

Könnyezve öleli.

GYULA.

Hévvvel rohan karjaiba.

Apám! mi jól esik kimondanom
E' szent nevet, mellytől ez árva ajkak
Rég elszokának; édes jó apám!

VIDÉNYI, ünnepélyesen.

Megkötve a' frigy, rá mosolyg az ég,
És a' pokol megrázza lánczait,

Ha látja Szender és Vidényi-faj'
Két gyermekét egymást így — így ölelni !

NYOLCZADIK JELENÉS.

CSELED, föllép.

Nagyságos úr ! ha tetszik lóra ülni ,
Nyergelve van, 's csak a' lovagra vár.

VIDÉNYI.

Megyek legény, megyek. Siess előre.

Gyulához.

Isten veled, mig újra látni foglak
Erdő ölelte váram' udvarán.
Nyargalj ki holnap a' közel telekbe,
Hol vén lovászom rád fog várakozni.
Öreg legény, nem tud sokat fecsegni ,
De pontos és hű. Elvárlak, ne késs' —
Majd erdeimben búdat elfelejtet ;
Ne félj fiam ! jó istenünk segít
'S erény hatalmasb, mint az ördögi
Veszett sugallás ; jőj el és ne félj !

Megöleli, elsiet.

KILENCZEDIK JELENÉS.

GYULA.

Ne féljek ? és mitől kell félnem ? oh !
Oh érthetetlen titkos szózatok !

Nem félek, ég szakadjon és pokol
Tátogva nyissa föl lángöbleit!
Így, — így keresztűlvágom a' csomót,
Mellyet szelíden meg nem fejthetek.

T I Z E D I K J E L E N É S.

GYULA. EMMA. Később CONSTANCZIA.

E M M A.

Aggodalmasan, hévvel.

Kivel beszélt kegyed, kivel beszélt?
Szent istenemre kérem, vallja meg!

G Y U L A, nyugodtan, búsan.

Öreg Vidényi urral, a' kit én
Mint jó fiú, szeretve tiszttelek.

E M M A.

Boldogtalan! kerülje őt, kerülje
Az istenért! távolra 's messzire,
Jobban kerülje, mint szilaj vadászt
Kerüli félénk őz a' bérczeken.

G Y U L A.

Kerülni őt, ki olly jó, olly szives!
És ezt kegyedtől kelle hallanom,
Kit bátyja lelkesen 's hiven szeret?

E M M A.

'S mit, mit beszélt; oh mondja meg! szívemre
Kérem kegyed', tudassa vélem —

GYULA.

Ah!

Mit hallok? és hogy' tudnám megtagadni,
 Mit illy szavakkal kérdez Emma tőlem,
 Kér! kér! kinek kérése szent parancs. —
 Én és Vidényi, bár előre látók
 Egymást, barátok lettünk. Ő atyám
 Igért leendni és én hű fia.
 'S e' kölcsönös frigy' megkötésire
 Várába hívott szívesen, 's ha élek
 Ha e' sötét hegyek fönnállanak:
 Vidényi úr' vadászvendége leszek,
 'S mulatva töltöm véle e' hetet.
 És ezt kegyed nem hagyja helybe, nem
 Ad engedelmet néha önlakában
 Láthatni azt, kiért örökre érez
 'S ver e' dobogva lángoló kebel?

EMMA.

Szorongó, hullámzó kebellet.

Gyulám! ne menj! szent istenemre kérlek,
 Ne menj, ha kedves e' sziv, melly te érted
 Dobog, ha kedves e' kéz, melly ölel,
 Ha kedves e' csók, melly ég ajkidon.

Indulatja' hevében karjaiba rogyik.

CONSTANZIA, föllép.

Édes leányom! elfelejtkezel
 Magadról. Jöszte édes jó leányom!

Az esti nap nem olly heves, szelídebb
Eget borít reánk a' harmatos
Esthajnal. Édes jó leány! jövel.

Karon fogja 's vezeti.

Áldást reád jó ifju! oh nyugodj' meg
Áldást reád! békesség' angyala
Lengjen körüléd.— Vissza könnyeim!

GYULA,

ki eddig mintegy varázsolvá állott, Emma után rohan.

Oh! csak egy szót, égi angyal!
Oh! csak egy szó hadd szakadjon
E' kebelből, melly különben
Ön magában elhal, elfúl,
'S érzetében szétreped.
E' tüzés, melly szivemben
Évek óta fojtva égett,
Engedd, áradozzon a'
Hangok' országába ki,
Hadd kiáltson társakat
Égő csillagok közül
Kéjre, nem földszülte kéjre!
Most, ha szóban ömledezni
Tiltod keblem' érzeményit,
Szeljelomlik e' szegény test
'S megrepednek benne minden
Vérereknek tartaléki.

CONSTANZIA.

Most vissza édes grófom! nincs helyén
 Ez ömledés. Kimélje a' beteg
 Szívet, megölné ingerlett tüze.
 Isten kegyeddel, majd eljő viszont
 A' nap, mikor meglátjuk újra egymást.

GYULA.

Egy csókot nyom Emma' kezére, 's néma fájdalomban hallgat.

EMMA.

Bágyadtan megszorítja kezét, egy haldokló tekintetet vet reá 's el-
 tántorog. Még egyszer megáll, karjait visszaterjeszti, 's zokogva el.

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

GYULA, fölpattanya.

Boldog szerelem' büszke érzetében.

Mi kéjt zenegjen büszke énekem
 Az esti ég' csillagzó fátyolára?
 A' lányka íme lágy ölére zára,
 'S igaz szerelmem' győzedelme áld. —
 Ajkam fölött ég édes csókja már!
 Ég 's föld között egy illy csók nem határ?
 Hát létesülnek istenálmain,
 Hát létesülnek a' kevély remények,
 Mellyekre gyúlt az ifju' hő szive?

Hidegebb fontolással.

'S van-e okom gerjedni illy örömré?
 Van-e okom? nem-e ez is csalódás

És a' pokolnak bűbájos varázsa,
Mint minden e' napon fejem fölött!
A' pillanatnak édes tengerében
Magasra vitt az ifju képzelet,
A' minden édest édesebbre festő,
'S nem gondolok vad környűlményeimre,
Nem gondolok való szavára, ah!
Mit értsek abból? mit higgyek, miként
Intézzem útam' a' sötét jövőbe?
Minő erővel húznak mind a' ketten
A' jó öreg 's a' kérő édes angyal—
De félre tőlem most ellágyulás!
Daczára száz pokolnak és kiküldött
Ingerkedő gonosz szülöttinek,
Elmegyek! el! ha ég 's föld összedől is.
Danolva szállok, bár szélvész fűtyöljön
Kínjajt sohajtó szirttetők fölött,
Szél' szárnyain ezer rém nyargalódzzék,
Bár mérges íhletet leheljen a'
Szelíd virág, mellyet kezem letör,
'S ezer halált rejtsen minden bokor.
Úgy sincs szívemnek hozzá jobb reménye,
Ha rendes úton megyek czél felé.
Csak a' veszély lesz lelkem' éleménye
Mig vágyam' a' sors létre érlelé.

Merengve.

Ohajtalak meglátni, fátyolod'
Letépve, elrejtett kétes remény!
Mosolygva nyújt-e jót kegyangyalod
'S derül-e átkos éjeimre fény?

Elérik-e magas szép tárgyokat
Erőre buzdúlt lelkem' szárnyai,
Vagy majd emelsz csöndes sirhalmokat
Hol megszűnnek sovárgó álmai?

Némán 's ijesztve a' bizonytalan
Sugárok' állhatatlan fényivel
Csalod hullámozó keblem' untalan
Jövő napok' borús sejtésivel.

Bús lelkem ingó érzetekre kél
Bizonytalan jövője' tengerében,
'S örül, remeg, rosztól fél, jót reméll
Kétes reménye' bűvös éjjelében.

Elandalog.

A' kárpit leesik.

MÁSODIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

Alkonyat. Csárda.

PARASZTOK.

ELSŐ.

Hova valók kendtek atyafi?

MÁSODIK.

Messze ide a' mi falunk, jó ember! túl az erdőn, túl a' hegyeken.

ELSŐ.

'S mi ujság kendteknél?

MÁSODIK.

Szárazság bántja vidékünk', mint torkomat is. Bort ide gazda!

HARMADIK.

Indulnánk inkább bátya, feneketlen az a' te gyomrod, mint az örvény.

ELSŐ.

Szép holdvilág lesz az éjjel.

HARMADIK.

Igen, de a' félelmes Vidényivár! — lélek jár ott, jó ember! annyi, mint a' seregély, 's isten legyen kegyelmes irgalmas a' szegény keresztyén léleknek, ki körmök alá kerül.

MÁSODIK, bort tölt.

Ne fecseggj öcsém, mit vén anyád rokka mellett mesélt.

HARMADIK.

Ne kisértse kend a' lelkeket bátya. Az ördögök rosszak, de azoktól se' félek úgy, mert azok csak halál után vesznek csávéba, de a' kisértet már itt is üzi veszedelmes játékát. Nem győz az ember eleget imádkozni.

MÁSODIK.

Eh! mese, képzelet' játéka. Igyál öcsém, 's nem látsz lelkeket, vagy ha látsz is, nem ijedsz meg tőlök.

HARMADIK.

Ne vitézkedjél bátya, mert sebes postán röpülsz, hova nem kívánczol, 's a' kakas se' kukorít utánad.

E L S Ő.

'S hát olly félelmes arra az ut?

H A R M A D I K.

Biz' úgy a' földi; esztendeje lehet körülbelül, hogy ur'dolgán járván elsötétedtem. Már leáldozott a' nap, mikor a' hegyek közé értem. Sötét lett körülem, mint a' sírban; hideg szél fútt 's zörgette a' falevelet, hogy fogam is vaczogott. Midőn azon környékre értem, hol a' régi Vidényi kastély fekszik: egyszerre olly rémítő hang ütötte meg füleimet, hogy pipám is kifordult fogaim közül; ökreim meggubalyodtak 's hiába' koptattam rajtok ostoromat.

N E G Y E D I K.

Huh! már a' borzasztó ordítás lehetett.

H A R M A D I K.

Biz' a' csak erősebbecske, mint ha öreg anyád sipeg öcsém! — Uram irgalmaz! mi tűnt szemembe? egy szörnyű kisértet dühöngött a' bástyákon; lánczcsörgés vegyült a' zugó szél' hangjával; szemei szikráztak, száján kék láng lobogott, 's iszonyu kardot forgatott kezében. — Megfagyott a' vérem is, 's mikor haza értem, alig tudott belém lelket

verni a' feleségem. — Mindjárt más nap gyónni is mentem, de soha éjszakának idején erdőbe nem indulok.

M Á S O D I K.

Ej nyulszivű koma te! szemeid kápráztak.

H A R M A D I K.

Beszélj, mit akarsz, én egy tapodtat se' megyek innét. Menjen kinek tetszik, 's töresse magát ízzé porrá a' lelkektől, én szépen keresztet vetek 's elvárom az isten' uj napját.

M Á S O D I K.

Katonának kellett az embernek lenni, mint én voltam, hogy az illyesektől meg ne ijedjen. — Jártam én világ' végéig, csak ugy pöktünk a' semmibe bajtárs! még se' történt velem semmi illyes. Pedig hány ember' lábát vágtam én le katona-koromban.

N E G Y E D I K.

'S miért nem a' fejét, bátya?

M Á S O D I K.

Mert nem volt már neki, öcsém! azt vágja az ember, a' mit ér.

Esti harangszó.

HARMADIK.

Ihol la! már vecsernyére szól a' harang.

Leveszi süvegét és imádkozik.

MÁSODIK.

Jó éjszakát ti asszonyemberek! éljenek a' katonák! Tölt és iszik, de kinn pisztolylövés esvén elejti a' poharat, 's ijedt várakozásban néz az ajtó felé.

MÁSODIK JELENÉS.

BOLDIZSÁR. ELŐBBIEK.

BOLDIZSÁR,

Pisztolyait maga elébe tévén.

Bort ide gazda! hadd úzzem barna gondjaimat. — Senki se' fordult meg nálatok, olyan úr forma? —

CSÁRDÁS.

Senki sem; csak e' jámborok vendégim.

HARMADIK P.

Hallod-e koma, olly ember ez mint mi, bort iszik 's gondjai vannak —

ELSŐ P.

Honnét földi 's hová? — mit ijesztget durrogásaival, azt gondolná az ember, ellenség jó.

BOLDIZSÁR.

Bagolyvárból, gyáva suhanczok, 's egyenesen ide —

HARMADIK P.

Bagolyvárból? huh bajtárs! — aztán egyenesen ide? — mi a' manót akarhat itt? hallja kend koma, ez zshivány vagy vándorlélek —

NEGYESEDIK P.

Huh! ha azon pisztolyokra nézek.

MÁSODIK P.

Várj csak, majd rá szedem én. Hallja az ur, földi! —

BOLDIZSÁR, bosszúsan.

Ne fecsegj vén szélkelep! Gondolatokba merül.

HARMADIK.

Nézd csak, milly tüzes szemei vannak 's milly komor ábrázatja; így kellene, isten bocsá! Belzebúbot fösteni.

NEGYESEDIK.

Őrizkedjél koma, megmérgezi borodat, hogy falra mászol tőle, 's a' holdvilágot kulacsnak nézed.

Kívül pisztoly-durranis.

BOLDIZSÁR, fölugrik.

Itt az áldozat!

ELSŐ P.

Uram Jézus! mi történik még itt?

HARMADIK JELENÉS.

GYULA, ENDRE, ELŐBBIEK.

BOLDIZSÁR.

Abrakot a' lovaknak, csárdás, hadd gyűljön
erő inaikba, mert nem kis munka megmászni
e' szirtes helyeket.

GYULA.

Itt, itt vagyok hát első nyughelyén
Kalandos útamnak. — Sötét hatalmak'
Vadon tanyája, néma esti erdő,
Fogadd az útast borzasztó öledbe!
Im, mint Rinaldo, elszánt szíverővel
'S ifjúi tűzzel dőlök a' komor
Nymphák' borús lakóhelyébe, és
Bár minden előfából hang nyögell,
'S minden virág könyezni láttatik
Jövőm felett: nem rettegek. Hová,
Hová kiált még sorsom' kürtszava?

BOLDIZSÁR.

Kegyed tehát vitéz gróf Szenderi
Nemes nevének végső hordozója,
Kik a' Vidényivárba rendele
Uram vezetni?

GYULA.

Én vagyok, 's vezér-
Kezed' kikérem, jó öreg barátom!

BOLDIZSÁR.

Uram' szavának engedelmesen
 Jelen vagyok, hogy elvezessem a'
 Grófot, 's ha tetszik, induljunk —

Lágyan. De mégis,

Szabad talán a' vén szolgának is
 Félelmeit kegyeddel közleni?
 Gróf! istenemre kérem, el ne jőjön.
 Titkos, de nem közölhető okok
 Nyitják meg ajkam'; kérem, el ne jőjön.

GYULA.

Előbb háborodva, de magát összeszedve.

Ne félj öreg! vezess célunkra gyorsan,
 'S tedd, a' mi rád van bízva. Titkos és
 Sötét hatalmak húznak engem is.

ENDRE.

Uram ne hagyj! no, e' szép útazás!
 A' gazda int 's küld vissza ön maga,
 'S mi vak legyekként dőlünk a' veszélybe.

BOLDIZSÁR.

Összetett kezekkel.

Ne jőjön el gróf! istenemre kérem,
 Ne jőjön el, legvégső Szenderi!
 Barzasztva száll bús sejtés e' kebelbe,
 'S kegyed' javát forrón ohajtom én!

GYULA.

Hiába minden, jó öreg barátom!
Kit nem vigasztal éltető remény,
Annak csak a' veszély egy élemény.
Legény eredj! kantározd föl lovam';
Sötétedik, jó lesz indulni már.

BOLDIZSÁR, búsan.

Ha így van, nincs mit mondanom; jerünk..
Csudák lehetnek, 's isten adja, légyenek.

ENDRE.

Csiklandik a' bőr minden részemen
Ha e' boszorkányvárra gondolok.
Mert, kin kezem húst fog, 's kin fegyverem
Bőrt csókol: ott nem félek én, ha bár
Órjas legyen, ki ellenem kikél,
'S szennyét kezemnek tomporán hagyom;
De láthatatlan lényekkel hadazni
Isten bocsá, már erre semmi kedvem.

GYULA.

Jösz! Endre! mit dörmögsz magadban!

ENDRE.

Azt

Rágom vitéz uram, hogy kellemetlen
Kalandra vett társúl kegyed magához.

GYULA.

Ám menj ha tetszik vissza, nem kívánom
Hűséged' ilyen terhes áldozatját.

ENDRE, szégyennel.

Mit? én kegyedtől elmaradjak? ördög
Ragadjon el hajamnál fogva, ha
Ezt megteszem. Kisérem a' halálba
Bár ízre porra zúznak oldalánál.

Indúlnak.

HARMADIK PARASZT.

Hová vitéz úr illy késő sötéttel?
Ne menjen a' vad erdőnek, tanácslom.

GYULA.

Minden csak erre int tehát, csak ezt
Súgják dugúlt fülembe mindenütt?
Kétség ne kínozz! oh, mit, mit tegyek?

Tűzzel.

De nem! — megyek! nincs mit reménylenem,
Mosolyg-e rám csak egy reménysugár?
Nem e' vad erdő rejti titkosan
Zúgó ölében minden kincsemet?
Birkózni gyúl vad kedvem a' lidérczczel,
Melly őrzí sorsom' gyémánt kulcsait.
Bort, gazda, bort! csordúljon a' pohár!
'S borban fürödjék minden, a' ki itt van
Üdvemre, életemre! bort ide!

Vad kedvvel pénzt szór az asztalra, 's társaival elrohan.

PARASZTOK.

Jó egy ur — kár érte — igyunk egészségére!
Éljen!

Zajos láрма közt a' szín változik.

NEG Y E D I K J E L E N É S.

Vidényvári terem.

VIDÉNYI egyedül.

Sötét van ím, — a' nap hegyek mögé
Rejtette tűzfejét, elzordonúl
'S álmra dől a' gyászoló világ,
Vak éj teríti barna fátyolát,
'S üt majd az óra, üt borzasztva lelkem',
Kiolttja bennem a' lélek' világát,
Kiolttja emberségem' bélyegét.
Példát nekem ti vallás' hősei!
Példát nekem te szent emberbarát,
Ki a' keresztfát, a' rossz bélyegűt,
Halálod által szentséggé tevéd,
Hogy, mint lehet, büszkén, 's daczára a'
Sorsnak mosolygva hordjam átkomat.

Eleszmélve.

Átálmodám a' boldog gyermekévek'
Szép álmait, 's az ébredő kebel'
Ifjúi vágyán képzetem' tüze
Égig röpült, de minden újuló év
Csak új veszélyt, új kint termett nekem.

Hányszor tekinték föl derült egekre
Reménylve, végre szűnnek kínjaim;
Hányszor tekinték, könny rezgett szememben
'S mély búm' rebegte a' viszhang fülembé,
Kíntépte szívvel, sírva nyögtem el
Panaszszaim' 's emeltem égre föl
E' reszkető kart, 's könnyező szemem',
De nem segít rajtam istenem!
Szelíd örömmel távolkor' ködéből
Nem száll reám egy szép emlékezet,
'S rémes jelennek kínos tengeréből
Múlt szebb világba által nem vezet,
Sem a' jövődők' rejtett fátyola
Nekem nem ígér éltető reményt,
'S édesb remények' nyájas angyala
Nem hinthet átkos éjeimre fényt!

Kínáz az éjbe.

Mosolygva int az ég, 's tűzcsillagok'
Bájos világa türdérfényt terítve
Éleszti mind azt, a' ki boldog 's érez.
Engem nem! én csak bús sötétbe' bolygok,
Egy fénysugár se' villan lelkemen.
Fönnlengve úszó hold! fohászaim'
'S ifjúi álmodásim' szűz tanúja
Tekints le rám, lövellj egy nyugtató
Sugárt a' már ősz szenvedő' fejére!

Elvadúlva.

Hát nincs nekem vigasztalóm? az isten
Nem él nekem, hogy éles kínjaimban
Így hágy epednem, így hágy süllyedeznem?
Nincs istenem! nincs!

Borzasztólag. Van tehát pokol!

Pokol! te hozzád esküszöm; szavam
Ébreszsze föl barlangod' öbleit!
Hallasz pokol? már nem mosolyg a' hold,
Komor, sötét, vad éj ereszti rám
Gyász-szinbe mártott síri fátyolát
'S vad szél üvöltöz borzasztón körüllem.
Hah! ilyen illik zúgó érzetimhez
'S keblem' zajongó hullámtengeréhez!

Magától visszajedve.

Öreg! hová ragadt veszett sugallás?
Hah! milly hatalmas a' pokol! szelídülj,
Szenvedve kínod' szentté tedd magad'.
Csak csöndesen! ne zúgj vad indulat,
Ne forrj ereken csörgő vérfolyam!

Buzgón

'S te dolgainknak nagy vezére, isten!
Kegyelmesen bocsáss meg a' szegény
Öreg gonosznak, a' ki ellened
Panaszra merte száját tátani.
Jó éjszakát nekem 's a' szenvedőknek!
Jó éjszakát — mi boldog, a' ki alszik,
'S még boldogabb, ki semmiségbe száll.

Eltántorog.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

GYULA, ENDRE, BOLDIZSÁR.

BOLDIZSÁR.

Czélnál vagyunk, vitéz ur! ez Vidényvár!

ENDRE.

Ez a' veszélylyel teljes nagy kelepcze!

GYULA.

Czélnál vagyunk a' rémes út után.
Mi nyúgalom száll itt borús szívemre,
Mi nyájasan lehell az esti szél,
'S bájhangok' édes hívó zengzete
Olvasztva szállong a' szép éjbe ki.

ENDRE.

Igaz, vitéz uram! szép 's bájoló;
Csak kár, hogy eltompúltak érzetím.
Nem féltem ennyit éltemben soha
'S nem félt anyám 's anyámnak anyja sem,
Mint én ez egy órában. Jéghideg
Borzasztja hátam' 's minden ízeim'.

GYULA.

Felejtkezem most mindenről. Veszély
Nincs rejtve illy bájos külszín alatt.

BOLDIZSÁR.

Ne higgyen a' külről mosolygó színnek,
'S hallgassa jó intéseim' vitéz gróf!

GYULA.

Nem ingadoz szilárd föltételem.

ENDRE, körülnéz.

Istenvelünk! csak jobb lesz itt maradni.
Künn kódorogni még veszélyesebb
Éjfél felé, melly tolvajnak, zsiványnak
'S kószálva dúló lelkeknek dele.
Felhő borítja bé a' szép eget
'S baglyok, lidérczek röpködnek süvöltve,
Rém rém után, seprőn undok boszorkány,
Huh fürtelem! be rút egy társaság!

GYULA.

Mivel vesződöl?

ENDRE.

Múlatom magam'
Mint csak tudom. Szétnéztem jobbra balra,
Szép egy hely e' csudák' lakó helye,
Nemde vitéz úr, mint tündérvilág?
Anyám beszéle még kicsiny koromban
Tündérfi 's ékes tündérhölgy felől
'S arany gyümölcs felől tündérligetben.
Szép jó uram! kegyednek hölgy jutand,
A' férges alma hadd hulljon reám.

GYULA.

Igaz. Csudásan áll előtttem e' vár,
Csak benne nyílnak énnekem virágok.

ENDRE.

Virág? hadd illatozzék a' tövén.
Más kell nekem, mert eddig nem tapasztalt
Féltembe' szinte éhség is gyötör.
Hej jó öreg! van-e tölt konyha benn?

GYULA.

Hah! milly nem ismért új remény lobog
Szivemben, új kívánság 's gondolat
Szállott belém, mint villámlángja száll
Tévedt kalandor' rémutára. Hah!
Nem íhlet ez? szerelmem' íhlete?

ENDRE, Boldizsárhoz.

Van-e leányzó váratokba'? mert
Ugy csak felejteném a' rémeket
Ha szép leány kínálna jó itallal.

BOLDIZSÁR.

Nincs itt mulatság, nincs itt kedv 's öröm,
Csak gyász, sötétség, harcz, vihar, veszély;
A' nyájasabb mulatság' angyala
Számüzve; lassan másznak napjaink.

ENDRE.

Ugy-e? mulatni jöttünk. Szép mulatság!

GYULA.

Eredj öreg! jelentsd-meg érkezésünk'.

ENDRE.

'S vezess tanyámra tölt konyhán keresztül.

BOLDIZSÁR.

Legyen tehát. El, Endre utána.

GYULA.

Mit hoz reám ez éj?

HATODIK JELENÉS.

VIDÉNYI ÚR. GYULA.

VIDÉNYI.

Isten hozott kedves gróf Szenderi!

Örömmel üdvözellek erdei

Váramban. Öteli.

GYULA.

Édes jó apám, ime

Itten vagyok, itt csüggök kebleden,

Fiúi érzetem' 's beléd vetett

Hű bizodalمام' ezzel megmutattam.

Mert ijjedelmek, 's intő szózatok

Jöttek közünkbe elzáró erővel.

Halljad, mi történt vélünk jó apám.

VIDÉNYI.

Gyanítja lelkem.

GYULA.

Már sötétüle

Midőn az erdőhöz jövének; borongós
Bizonytalan képekben tűnt elénkbe
A' szürke esthajnal. Némán lovaglott
Előttem a' vén Boldizsár, 's egészen
El volt merülve néma gondjain.
Ózek bolyongtak útunkon keresztül,
Fenyűk alól félénk szarvas tekintett
Szánó szemekkel 's könnyező felénk:
Igy láttatá ezt képzetünk, 's lovászom
Szokása ellen gyorsabban haladt.

VIDÉNYI.

De ten magadra nem szállt félelem?

GYULA.

Még nem! nyugodtan lépteték vezérem'
Nyomán, 's neheztelék szilaj lovamra
Melly hortyogott 's gyakorta visszapattant.
Most egy sötét tekintetű, öreg,
Kormosfalu kastély alá jövének.
Czélnál vagyunk? kérdém a' néma vént,
De ez csak intett, hogy fogjam-be szám';
Ijedt lovát vigyázva lépteté
'S leplébe mélyen burkolá magát.
Siettem én is; borzadás futott-ált
'S keblem' borongó sejtés szállta-meg.

Most vad sikoltás csapta-meg fülem'
Gondos vezérünk egy nagyot sohajtott,
Sebes futásra kiszteté lovát,
Utána én is. —

VIDÉNYI, földre.

Ah szegény hugom!

GYULA.

'S már szinte későn, mert zuhogva tör
Röpült utánam a' góth ablakokból.
Éltemre czélza, 's szívem' átszegezni
Készült dühében egy vad rémalak.
Hajszálaim föltorzadtak, szemem
Még föltekintett 's asszonytermetet
Pillanta-meg rémítő helyhezetben,
Ki gúnykaczagva, szétlengő hajakkal
Magát az ablakból levetni készült.
Uram kegyelmezz! megfagyott a' vér
Szívem körül, 's mint szél, elnyargalék.

VIDÉNYI.

Halálveszély lengett fejed fölött
Gyulám! 's kitől? ah istenem! kitől!

GYULA.

Már messze voltunk, 's még zengett utánunk
A' rémalak' bűbajos éneke. —
No lásd apám, sok ijjedelmeket

Kellett legyőznöm, míg hozzád jutottam
De győztem, itt vagyok, 's távol szívemtől
Minden gyanú. —

VIDÉNYI.

Jól tetted így fiam,
Mert jó az isten, 's benne bízni üdv.

GYULA.

Jó őseimről szálla rám e' hit.

VIDÉNYI, — sokat jelentőleg.

Erős az isten, 's benne bízni üdv,
De hasznos a' vigyázat is. — Ezért
Intlek barátom! minden zárokat
Használj 's kezedbe markold fegyvered'.
Nem hagytad otthon úgy-e kardodat?

GYULA.

Itt van velem, mint tőlem válhatatlan
Hivem 's barátom. —

VIDÉNYI.

Jól van, jól! dicsérlek.
Melléd vegyed hát hű barátodat
'S bezárd az ajtót vigyázó kezekkel.

GYULA, megütközve.

Mit értsek ebből? félni nem sajátom.

VIDÉNYI.

Tudom — tudom, csak pusztá jó tanács.
 Mi vének olly készen adunk tanácsot,
 Kedves mulatságunk ez. Semmi! semmi!
 Ne vedd balul, édes jó Szenderim!

GYULA, magában.

Érthetlen újra, érthetlen 's homályos;
 De félni tőle nem tudok; szelíd
 Szemében csak jobb érzet lobog.

VIDÉNYI.

'S még azt se vedd balul jó Szenderim!
 Ha társaságoddal tovább nem élhetek,
 Bár gazda' nyájas tiszte volna ez:
 Mert vén szemem korán álomra húnny,
 Én a' kakassal szoktam már elülni
 'S erőt szerezni a' jövő napokra.
 Látod, hanyatlik gyöngülő korom,
 Ne vedd balul, zárkozzál, 's jól aludjál!

el.

H E T E D I K J E L E N É S.

GYULA, egyedül.

Tréfál talán a' jó öreg velem
 'S próbálni készül bátorságomat?
 Hah! őseimnek lelke leng körüllem

E' régi izletű góth oszlopok közt,
 Múlt századokba visszaálmodom
 Hozzátok elhunyt őseim, kiket
 Lángokba fojtott a' veszett kajánság.
 Van-e alapja e' rémes mesének,
 Vagy lantosok' lelkében terme csak?

A' falakat vizsgálva.

Két kép — mit ábrázol? — Pokol! miként
 Jó e' falakra képem? — én vagyok
 Mint élek és mozgok, 's lángok között!
 Vagy játszi képzetem terem csupán
 Előmbé képeket, mik nincsenek?
 Itt egy öreg vitéz — mit lát szemem?
 Ez meg Vidényihez hasonlatos
 Csak hogy borús arczán harag tanyáz
 'S fölront szemöldein vad bosszu ül.
 Mi ez? tehát igaz lehetne mégis
 Mit a' mesés nép' ajka emleget?
 'S mi összefüggésben van ezzel ősz
 Gazdám? Egek! mit kell gyanítanom!

NYOLCZADIK JELENÉS.

GYULA', ENDRE.

ENDRE.

Uram!

GYULA.

Mi baj jó Endre?

ENDRE.

Semmi eddig

De bajt jelentnek számos rossz jelek,
Mint üstökös csillag, ha titkosan
Kinyújtja farkát elborúlt egen,
Vagy, hogy reám illő hasonlatot
Mondjak, ha nálam jó bor nem csuszik,
Akkor bizonynyál nagy beteg leszek.

GYULA.

Előjelekre kába elme tart csak,
Vitéz, ha hall felőlők, gúnyt mosolyg
'S nálad hiszem, hogy a' bor most is elkél.

ENDRE.

Emlékezik még jó Uram kegyed
Utunkra 's a' vén Boldizsár' szavára?

GYULA.

Könnyen hívő vén könnyen is fecseg.
Borzalmas egy út volt, igaz, de csak
Emléke él, 's itt helyben nincs veszély.

ENDRE.

Mást is tudok még, — en szemem tanú.

GYULA.

Beszélj, de nem mint vén fonóleányok.

ENDRE.

Jöttömbe' furcsa tünemény akadt
Szemembe, melly hiúzként néze széljel;
Vén Boldizsár kulcsokkal és lakattal
Bezárta kívül a' szobákat, hol
Vidényi urnak házi lakja van,
Szörnyű lakattal zárta-bé, 's ha tetszik
Ön két szemével nézze-meg' kegyed,
Mert nem nagyobb 's erősb Péter' lakatja
Mellyel megőrzi mennyek' ajtaját.
'S aztán zsebébe dugva kulcsait
A' zárt sohajtva rázogatta meg
Kétkedve, a' nagy érczerő, ha tart-é?

GYULA.

Csudálatos!

ENDRE.

Én nem hiszek neki

A' vén latornak. Apró tűz szemei
Erős hajának kondor szálai
'S képen az ocsmány foltos sebhelyek
Titkos gonoszt gyanítatnak velem
Lappangni e' vén színes Boldizsárban.

GYULA.

Nem érdekelte sorsunk jó szívét,
Nem ő adott-e gondos jó tanácsot?

Tartsd ten magadnak sülttelen gyanúd!
Isten velem 's hű kardom! jól vigyázok.

ENDRE.

Használjon, adja isten, a' vigyázat,
De a' gonosz bebú még kulcslyukon is.

KILENCZEDIK JELENÉS.

CSELÉD jö, ELŐBBIEK.

CSELÉD.

Terítve vár az asztal, 's a' pohár
Megtöltve rajta. —

GYULA, el.

ENDRE.

Nem silány követség.

Urát követi.

TIZEDIK JELENÉS.

Torem Emma' erdei várában.

EMMA, örjögve, szétdúlt hajakkal; CONSTANCZIA,

SZOBALÉÁNYOK.

EMMA.

Szívet enni, hah! mi kéj!
Édes, érző, gyöngé szívet,

Szívet ölni hah! mi inger!
Jót, nemest, szelídet, hívet.
Ha ha ha! mint éhezem,
Szív után mint éhezem,
Jöszte, csókolj barna pók,
Jőjtek szép scorpiók!
Vérrel éltek ugy-e bár?
Szívet esztek ugy-e bár?
Mint szeretlek, mint öllelek
Jőjtek rokon kebelre,
Ím, kítárva, nyílván vár.
Hu hu hu! mint szomjazom,
Vér után be szomjazom;
Szomjazom 's úgy éhezem,
Éhezem 's úgy szomjazom.

CONSTAN CZIA.

Egek! miket beszél, hová ragadja
Óröngve szálldaló vad képze?

E M M A, kinéz az éjbe

Hold az úgy-e? hah! be éget!
Még is — még is égetőbb
E' szelíd szív' láng szerelme
'S ott azok szép csillagok?
Szebbek még is e' szemek.
Nézd! ott ing a' hárslevél.
Hű vitézem! nem te vagy?

Jöszte, jöszte, jöszte fel
Éhen elvesznem ne hagyj,
Éles a' tör, nem hibáz,
Jöszte-fel szelid vadász!

CONSTAN CZIA.

Mi zűrzavart szól összeszöve jó
'S rossz érzetektől a' szegény teremtés.

EMMA.

Oh! mi szép az éjszaka,
Hűs, hideg, vad éjszaka,
És az éjfél, sír ha nyílik,
Sárga rém kel-fől belőle
'S hollószárnyakon röpül el
Ölni, dúlni, zúgni, fojtni.
Felleg ül a' barna égen,
Melly mocsárok' gőziből
'S nyílt sirok' lehelletéből
Származott a' barna égen,
Gyászt huhog-le a' bagoly
Omladott torony felül,
Vércse szól az ormokon,
Rém nyögell a' sírlakok közt.
'S íme jó a' gyöngé mátká,
Tör ragyog hőszin kezében,
Éles, ékes, nem hibázó
'S holttestet czipel kezében,

Vér csorog szelíd nyomán,
 Vérben ázik ifju fűrtje,
 Csókot nyom behunyt szemére,
 'S keblét vérrel meglocsolja
 Mézes, édes, rózsavérrel.

Kezei rángatóznak.

Már ölöm, már halva dől-le
 Már végsőt dobog szive.
 Még is ver benn egy erecske?
 Hallgass-el te gyöngé ér!
 Keble még is hánykolódik?
 Oh ne mozdulj hű kebel!

Sírni kezd.

Hajh! szegény magányos mátká
 Nincs már barna vőlegényed,
 Nincs, ki téged hűn szeressen,
 Nem dobog szelíd szive,
 Nem verdel a' gyöngé ér?

CONSTANCZIA.

Jó istenem! szánd szenvedéseit!
 Térdeljetek-le körbe, hű leányzók,
 'S buzgó imádság szálljon ajkainkról
 Istenhez, a' ki dolgaink' vezére.

Kört alkotnak, 's könnyező szemekkel térdelnek.

EMMA.

Kedves néne! mondj mesét
 Szép szeméről, szép hajáról

'S a' mosolygó mézajakról
Mondj mesét, aranymesét.
Azt mesélik, nem mese
Minden e' széles világon,
Ugy-e bár minden mese?
Átok, áldás, érzet és szív,
Isten, ördög, kín 's öröm!

Az imádkozókhoz.

Mit csináltok, gúnyolódtok
Oktalan szegény bohók ti!
Nem mondtam, mindea mese,
És könyörgés és imádság
És az isten — mind mese.

Elméláz.

Ah nem! még sem! isten él!
Egy hatalmas bosszus isten,
A' ki én rám úgy haragszik
Ugy haragszik, úgy dörög,
Ugy büntet csapásival.
Isten' átká e' fejen!
Óh én égtől elhagyott,
Kárhozat' veszett leánya!
Nem használ buzgó könyörgés,
Bűnbánat semmit se' használ,
Én vad kárhozat' leánya,
Én pokol' bősült leánya
Az vagyok! remegjete!

Vőlegényem ölvé fekszik
Gyöngé szívét összetéptem,
Véres tőle most is ajkam,
Vér csöpög fehér kezemről.

CONSTANCZIA, szelíden ápolva.

Nyugodj' meg édesem, csak álmodol
Jó vagy te angyal, jó's szelíd, nyugodj' meg.

EMMA.

Álmodom csak? vőlegényem
Él tehát 's én nem vagyok
Kárhozat' veszett leánya?
Óh jó édes kedvesek!
Értem ömledezettek hát
Buzgón, híven, lelkesen sorba csókolja őket.
Én is, én is — összetett
Kézzel kérem istenem'

Letérdel.

Istenem! ne haragudjál,
Nem nyöm engem semmi bűn,
Olly szelíd leány vagyok,
'S még is üldözzs ennyire.

CONSTANCZIA.

Kelj föl leány! mikor szólsz tentudatlan,
Karomkodássá válik ajkidon
A' szent imádság 's istenátkozássá,
Mint a' vad átok ezt fejedre mérte. —

Jer édes Emmám! nézzük - meg madarkád'
'S a' kis cziczád' is rég nem láttad úgy-e?

Elvezeti.

EMMÁ, menés közben.

Szép madarkám, kis cziczám,
'S édes, ékes vőlegényem,
Óh be boldog lány vagyok!
Szép madarkám énekel,
Szép cziczám játszik velem,
'S csókol ékes vőlegényem.
Szép madarkám', szép cziczám'
Megfojtom, szép vőlegényem'
Éles tőrrel áltverem,
És én még is, még is élek,
Sírjokon kaczagva ülök
'S vígan dallom énekem',
Hah! be boldog életem! a.

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

Vidényivár.

G Y U L A, egyedül szobájában.

Már csöndre száll a' hold alatt egész
Vidék, ónálom' karján nyugszanak
A' várlakók, nincs semmi zaj, csak a'
Kutyák ugatják a' szelíd világú
Holdat, melly útján nyugodtan halad,

ERED. JÁTÉKSZÍN. IV.

••

Sugárt özőnlve nyárfák' lombjain. —
Még egy dalocskát e' szép néma éjbe.

Lantot fog.

Nincs édesebb, mint halvány holdvilág'
Bájos sugárin járni szerte szét,
Vonzóbb ilyenkor a' szelid virág
'S jobban díszíti e' föld' édenét.

Nő a' szerelmi lantok' kelleme,
Láng érzemények dalba ömlenek,
Adott 's váltott kéjt lát aranyszeme
Mit andalgó párok cseréltenek.

Szebb fénybe' tündökölnék fák 's füvek,
Tündérligetté válik a' világ,
Szelíd öröme nyílnak a' szívek,
'S üdvezlenek, fölengő holdvilág!

Endymionként ébred keblem ím,
'S karom' kinyújtom a' nagy semmibe,
Mosolygd valóra édes álmaim',
Ah! 's hints sugárt keblem' vad éjibe.

A' gyertyákat eloltja, 's ágyára dől. Csak gyöngé holdvilág' szürkületje van a' szobában.

Ah! Emma! boldog — boldog jó'szakát!
Kinyugszom útam' ijjedelmeit folijedve.
De — mintha most is hallanám fölöttem

Visítani a' vár' rémalakjait,
'S látnék tüzesen villogó szemet.
Hatalmas a' képzőerő! csalóka
Játéka még a' férjfi keblet is
Borzadni bírja, 's megremegteti.

Messziről tompa zörgés.

Mi az? — csak a' zavart agy' képzete!
De nem — valóban zörgést hall fülem,
Úgy, mint ha ajtón fegyver törne bé.
Rablók talán? de hogy jöhetnek ők
Magas falakkal védett várba be,
Hol sok cseléd forr, sok hű eb vigyáz.
Nem! semmi még is! a' zörgés közelebb.

Ördög! nem hibázom.

Készen vagyok veszett lidércz! az egyszer
Elszánt 's nem ijedő kebelre leltél.

Karóját markolva ágya' szélén ül. Az ajtó előtt kulcszörgés.

Mi ez? Pokol! mit kell gyanítanom?
Kulcsok, 's kinyílik ajtóm általok!
Hát mégis egy a' házlakók közül?
'S tán Boldizsár. Erőt jó istenem!
Ki vagy? felelj!

Kívül rekedt tompa kacszaj.

Ki vagy? még egyszer azt
Kérdem. Felelj! mert játszol életeddel.

Védő helyzetbe áll.

TIZENKETTEDIK JELENÉS.

VIDÉNYI. GYULA.

Vidényi dült ősz hajokkal, Boldizsár' fekete köpönyegébe burkolva,
kezében hosszú késsel, belép, 's vadau rekedt hangon kacagva,
szó nélkül közelít.

GYULA, visszaborzadva.

Uram kegyelmezz! szólj, ki vagy, mi célod?
Állj - meg helyedben, mert kardomba dőlsz.

VIDÉNYI.

Kard? félre azzal, tedd hüvelybe azt
Kedves fiúcska! — arra semmi szükség.
Hiszen csak el kell ölnöm tégedet,
Nevednek egy és végső hordozóját.
Tartsd csöndesen, hadd szúrjam késemet
Szivedbe, nem fáj, hidd-el, jó fiú!
Mert éles a' kés; — tartsd szép csöndesen.

felé szúr.

GYULA, visszanguorva, vad irtózással.

Sír rémje távozz', vagy ketté hasítom
Agyag fejed'; huh! rémítő teremtés!
Ki vagy, talán ősz századok' fia
Kit elnyugodni tiltnak bűneid?
Távozz' előlem, istenemre mondom,
Az üdvezítő' legszentebb nevére,
Védangyalomra 's minden szenteimre!

VIDÉNYI.

Huh! üdvözítő! — rút féreg szaladj!
Szaladj gyalázatos! hu hú! —

Elrohan, 's hallani, mint esik-le a' lépcsőkön.

GYULA.

Uram ne hagyj el! bezárja az ajtót.

Bár kizárható

Lehetne e' vad borzadás; forog
A' ház velem, 's agyam gyuladva ég.
Hozzád kiáltok őseim' istene!
Hints nyugodalmat keblem' tengerére,
Őrizd-meg éltem', végy körül paizsszal
Mellyről lepattog végveszély' haragja,
És a' halál' százélű fegyvere. —

Megnyugodva ágyra dől.

A' kárpit leesik.

HARMADIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

VÁRUDVAR. Vadászok' kara.

ELSŐ.

Lármakürt ropogva hív,
Vadra törni, hah! mi kéj!
'S nagyra termett férjfiuszív'
Éleménye csak veszély.
Vadra, vadra, vadra hát!
Éljük életünk' javát.

KAR.

Vadra, vadra, vadra hát!

MÁSODIK.

Erdők zúgnak, mennydörög
'S bérczre mászni hah! mi kéj!
Hárslevél vadan zörög,
Minden nyomban új veszély,
Minden lépten új halál,
Férjfiérdem ebben áll.

K A R.

Férjfiérdem ebben áll.

H A R M A D I K.

Vadkan ordít, medvenől
Dúlni bőszerű, harczra kél
'S földre verve vért hörög?
Igy öröm lesz a' veszély.
Vadra, vadra, vadra hát!
Hangos erdőn 's bérczen át.

K A R.

Vadra, vadra, vadra hát.

N E G Y E D I K.

'S ülni múlt veszély után
Aggni szűnő hölgy' ölén,
Lelkes jó bor asztalán,
Szarvas, őz, nyúl tüzhelyén,
'S még reá egy boldog éj,
Igy mulatni hah! mi kéj!

K A R.

Igy mulatni hah! mi kéj!

Ö T Ö D I K.

Töltve borkulacs 's a' cső
Töltve kedvvel a' kebel;
Szívben, tűzkarban erő,

Így a' vad nem illan el!
Róka, medve, hőhe hő,
Vadra, holla! hajsza! hő.

K A R.

Holla hőhe! hajsza hő!

A' szín' mélyén elszélednek.

M Á S O D I K J E L E N É S.

G Y U L A és E N D R E, föllépnek.

E N D R E.

Él még kegyed vitéz uram? nagyon
Féltettem éltét —

G Y U L A.

Élek, jó fiú;
De dülva belső életem 's nyugalmam.

E N D R E.

Talán kegyed se' nyughatott miatta?

G Y U L A.

Miatta? és te olly határozottan
Beszélsz az érthetetlen, a' mesés
Pokol lehellte szörnyeteg felől?

E N D R E.

Jó istenem! ma minden csak felőle
Beszél a' várban. Még tanyám se' volt
Ment e' veszett vendégtől. —

GYULA.

Hah! ki ő?

ENDRE.

Miként beszélík, egy örült tanyáz
E' várba rejtve, 's minden nyárra meg
Szokott jelenni ébredő dühével.

GYULA.

Örült? ah istenem! vegyed, vegyed
Hálám! hová nem tévedt képzetem
Természeten túl elkalandozó
Lángszárnyain; már régi századok'
Titkos korából, mély sírok' dohos
Sötét öléből hívtam lényeket.
Ész' 's hit' szava némúlva hallgatott
Agyamban. —

ENDRE.

Én már soktól kérdezém,
Mit tud beszélni e' bolond felől?
De hallgatott 's keresztet szórt magára
Minden teremtés, még a' csíntalan
Ifjonczok is hűledve sáppadoztak
Midőn felőle kérdést tettem én,
'S szájok' befogva ott hagytak magam'
Kétségeimmel a' fakép mögött.

GYULA.

Ki fogja megfejthetni e' mesét
A' várurán kívül — csak ő, csak ő!

ENDRE.

Uram! veszett egy vendég ő kegyelme.
Nálam se múlasztá tisztelkedését,
Dühös robajjal tört ajtóm felé;
De én befogtam jobb és bal fülem'
'S fölébe nyomtam még fejevánkösöm'.
Hogy csöndesebb lett: én is összeszedtem
Szívem' 's a' benne lappangó merészség'
Szikráiból jó részt vevén magamhoz
Utána bámulék a' kulcslyukán.
Szép hold süttött a' tornác' oszlopi
Között, sugárit a' dühönczre hintve,
Ki tiz körömmel a' márványfalat
Czirógatá, — huh! szinte ájulok!
Bömbölve járt alá 's föl; ajkait
Rángatta és harapta vad dühében.

GYULA.

'S nem láttad arczvonásait?

ENDRE.

Alig,

Mert bő lepelbe burkolá magát,
Melly összetépve csüggött vállain.

'S látásom is nem volt legélesebb.
Mert, a' ki fél, reszketni is szokott,
'S ki reszket, a' szint nem különzi jól.

GYULA.

Reszketni! szégyeneld magad' —

ENDRE.

Uram!

Nem én hibám, ha gyöngék inaim.
Azonban azt tisztán megismerém,
Hogy Boldizsár' szakadt, sötét ruhája
Volt rajta, a' ki minket tegnap estve
Mint fénylidércz, e' mély mocsárba csalt.

GYULA.

Ah! félre oktalan gyanúddal —

ENDRE.

Ám

Ne úgy legyen, 's én szívesen magamra
Veszem hazug 's rossz jósoló nevét.
De, jó uram! csak még sem állhatom meg —
Mikor megyünk el innét — ?

GYULA.

Tíz napig

Van engedelmem itt maradhatásra.
De, még korábban távozunk, lehet.
Azért ne aggódjál —

ENDRE.

Még tiz napig?

Egy percz elég vesztünkre jó uram.
 A' várlakók is félnek, önmaga
 Vidényi úr nincs bátran e' helyen.
 Hogy arra jöttem: összezúzva leltem
 Szobája' ajtaját, 's a' zárokat
 Lehullva, és elszórva szétheverni.

GYULA.

Nyugodt lehetsz. Ki eddig őrizte
 Tovább is őriz. Hah! Vidényi jó!
 Halálszinű arczán bánat' nyoma
 'S álmatlan éj' redői. Hogy' köszöntsem?

HARMADIK JELENÉS.

VIDÉNYI, vadászkisérrettel. ELŐBBIEK.

VIDÉNYI.

Szép reggel! adjon isten illy sokat
 Kedves Gyulám!

GYULA.

Örülök, hidd apám,
 Hogy a' napot láthatja már szemem,
 Mert nyugalom száll sugárin szivembe
 'S eltűnnek a' bús éj' sötétivel
 Sötét borúi képzetemnek is.

VIDÉNYI.

Intettelek jó ifju, 's látod ím
Hogy nem haszontalan tanácsot adtam.
Rémek zavarták álmod', jó fiú?

GYULA.

Rémek! 's megáll a' vérnek tűzfolyása
Fásúlt eremben, hogyha visszahívom
Magamnak a' mult éji látományt.
Vallásom éltetett csak szent erővel.

VIDÉNYI.

Lásd jó Gyulám, lásd, milly veszély lebeg
Fejed fölött ez erdők' mélyiben,
Itt a' szelek veszélyt lehelnek és
A' fák veszélyt zuhognak itt reád.
'S ah! nincs erőm fedezve védeni
Vendégemet —

GYULA.

'S ki a' vad szörnyeteg?

VIDÉNYI.

Ne kérdjed, óh! ne kívánd tudni édes
Gyulám, ha keblem' összetépni nem
Örölsz, megölnék engemet kíváncsi
Kérdéseid, 's választ nem adhatok.

GYULA.

'S megölnék illy kétségek engemet.
Örök chaosz, lélekvesztő sötétség!

VIDÉNYI.

Halljad tehát, — csak ennyit mondhatok —
 Váramban egy örült tanyáz, öreg,
 Sajnálkozásra méltó, isten' átka
 Őszült fején! — Elűznöm nem lehet,
 Bár mint ohajtom, bár mint esdek és
 Könyörgők. Ő, mint ten tapasztalásod
 Láttatja, vad 's rossz; borzasztó erővel
 Feszíti roncsolt testét örülése,
 Nincs zár előtte, mindent összedúl,
 Nincs érczerő, azon is áltrohan.
 Te ah! te sem vagy menten fegyverétől,
 Sőt téged üldöz főkép vad haragja,
 Reád tör, ifju élted' összedúlja,
 Véredből inni szomju torka ég,
 Véreddelel oltni vad tüzet sovár. *Súgva.*
 Mert gyógyulását így reménylheti.

GYULA.

Hah! szörnyü lény! — De kedvezek szivednek
 'S kérdés nem indul hozzád ajkaimról,
 Hideg leszek, hideg, mint szikla, és
 Mint sír, nyugodt, és néma, érzetlen.

VIDÉNYI.

Ölellek e' jóságodért 's csudálom
 Nemes szivednek szép mérsékletét.
 De, engedelmet durvaságomért,

Kérlek, ne légy házamban, menj sietve!
Fáj bár szívemnek, még is küldelek.

GYULA, határozottan.

Apám! ha itt létem kedvedre nincs,
Úgy elmegyek, mert kénytelen vagyok.
Különben a' veszélytől elszaladni,
'S remegni, nincs nemem' természetében,
És épen e' veszélyes tűnemény
Ingerli kedvem', hogy még itt maradjak.
Ah! e' nyomó, bizonytalan, borús
Gondokkal el nem távozom; világot,
Biztos világot kell szereznem, itt!
Vagy éltemet fölálldozom 's lakod'
Fehér falát pirosra festi vérem.

VIDÉNYI, indulattal.

Maradj nemes kebel! nem, nem szabad
Keblemtől elszakadnod, nem soha!

Belső harcz után vad kitöréssel.

Vadakra hát! felejtsük a' veszélyt!
Mord rengetegbe, síkos bérczetetőkre
Hol zúgva tátog mélység' tárt öle,
Dühült vadak bömbölve küzdenek
'S halált lehel hűss barlangok' szele.
Kürtharsogást legények!

Kürtök harsognak.

Holla! hajsza!

Víg zajjal elszéled a' sereg.

GYULA.

Mély eszméletben hagyja magát elvezottetni.

NEGYEDIK JELENÉS.

Sűrű erdőben vad hely. A' szín' mélyén nyers szirtpartak zúg alá,
's egy kopasz sziklatető látszik. Messziről hajtók' lármája 's közbe-
közbe kúrtharsogás és puská - durranás hallatszik. —

BOLDIZSÁR, egyedül.

Itt újra e' megátkozott időszak! —
Szegény uram! lesz ismét baj 's vesződés!
Egek! mikor végződik e' kegyetlen
Átok' hatása, óh! valljon mikor
Eléglitek meg érczveszszőtöket?
'S meddig lehet még képes elviselni
E' gyász napoknak súlyát vállain
Vén Boldizsár? Harminczkét éve már
Hogy hív kezekkel állok oldalánál
Tanúja szörnyű öröngésinek,
Tanúja kínos szenvedésinek
És néma őre a' véres titoknak.
Hányszor süttött fel éltetőn az újult
Nap e' vidékre, hányszor tünt föl e'
Tornyok fölött rák' lángoló jele,
Hogy keblem őrzi titkait; de nyúlt-e
Elég erőt elvénhedő korom

Hiven emelni súlyos terhemet?
 Bátran öreg! te légy példája hív
 Szolgáknak, és ne fogja zsibbadással
 A' férfi' szívét gyáva csüggedés.
 A' béke mégis egyszer fölmosolyg
 Házunk' egére, 's megjő várt jutalmam.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

VIDÉNYI 's az ELŐBBI.

VIDÉNYI.

Föllép és fáradtan ledől.

Lankadt vagyok, hiába ifju tűz
 Keblemben 's ifju lélek' röptei,
 Ha a' tagok roskadt - erőtlenek.

BOLDIZSÁR.

Vizet merít vadászkupájába.

Igyék kegyed, nagyságos ur! 's erő
 Száll lankadó testére —

VIDÉNYI.

Hű cseléd! Iszik.

Mint újulok —

BOLDIZSÁR.

Szegény, szegény uram!

VIDÉNYI.

Sajnálsz barátom? sajnálsz jó öreg?

BOLDIZSÁR.

Mit tett kegyed? hah! véres képeket
 Lát a' jövőben borzadt képzetem.
 Ó van körünkben, ő, kiért az átok
 Kinozva nyomja a' Vidényi fajt.
 Uram! — de nem, nem — távozz' vad gyanú!

VIDÉNYI, mosolygva.

Ne félj öreg! hová ragadt gyanúd!
 Megvallom azt, hogy vakmerő valék
 Így merve enlelkem' kísérteni.
 De isten őriz! el nem űzhetem már
 Körömből a' kedves fiút.

BOLDIZSÁR.

Uram!

Nagy munka ez! nem emberszív 's erő,
 Nem, a' millyet halandó' keble bír,
 Kivántatik, hogy illy kísértetet
 Meggyőzni tudjon, és ki nem csupa
 Lélek, kinek testében vér folyik,
 Kinek szívében indulat zajong,
 Könnyen alá roskadhat a' veszélynek.
 Mint féltelek, mint reszketek miattad!

VIDÉNYI.

Ne félj! hatalmas a' pokol, de mégis
 Hatalmasabb az égszülött erény

'S a' férjfiúi lelkes eltökélet. —
 Csak örülésem' bús óráiban
 Vigyázzatok reám, mikor fonákult
 Eszméletemnek nem vagyok vezére,
 Akkor vigyázzatok reám, hogy álnok
 Indúlatom' vad lángja bár kitör,
 Tárgyat ne leljen, mellyet összedúlna,
 Ójjátok akkor tőlem Szenderit.
 Különben értem szűnj meg aggani,
 Keblemben nem fér nemtelen gonoszság.

BOLDIZSÁR.

Isten' kegyelme vigyázzon fölöttünk.

VIDÉNYI, felugrik.

Most jöszte czél után, — hah vad! — siessünk!
 Újúlva érzem minden tagjaim'.

Vadásztűzzel elsiel. Boldizsár fejcsóválva utána.

HATODIK JELENÉS.

GYULA, busan föllép.

Eltűnt a' vad, hiába kergetem
 Nyomát. Ügyetlen, bús, szegény vadász!
 Munkára méla lelked nem való.

Fegyverét egy fához támasztja, 's körülnéz.

Kedves vidék! olly vad, mint érzetim.
 Zúg a' patak, zúg keblem! százados

Fák' árnya mint bus éltem olly rideg!
Ölellek óh nap nem sütötte bércz!
Sziklák' fagyos kemény keblére dőlök
'S hideg kövekkel közlöm kínjaim'.
Ah! messze égben, zúgó szárnyakon
Röpül a' sas, kevélyen nézve le
Kis földgolyónkra, bár én is veled
Röpülni tudnék, büszke égi vándor!
'S tisztább egekből, éles nyílt szemekkel
Belátni e' föld' rémes éjibe,
A' földi sors' titkos barlangiba.
Mi tűnik ott szemembe? hah büvös
Lidérczlak! itt az esti vár, a' honnét
Tör szállt az ártatlan vándor felé.
Betörni véres karddal a' kezemben
'S erővel a' titkot lefátyolozni,
Boszút, kegyetlen boszút venni éltem'
Leselkedő vad ellenén? — de nem!
Hová ragad vigyázatlan tüzem!
Betörni érczkapun e' gyöngé karral
'S gonosz kezekbe jutva, éltemet
Mély tömlöczökben átnyomorgani,
Vagy meg nem érdemlett halálba dőlni?
Nem, nem! hatalmas vonzalom köt, érzem
A' földhöz, és e' tarka szép világhoz.

H E T E D I K J E L E N É S.

GYULA 's EMMA.

Emma, öröngve, szédült hajfűtökkel, nyílt kebellet, fehér fát-
lokban, gitárja kezében, megjelen a' sziklatetőn, 's merevényen
körülnézve énekel.

E M M A.

Szép vadász! hű leány

Üdvezel tégedet

Nyisd ah nyisd meg kifent

Tőrének kebledet.

GYULA, meglepetve.

Mit hallok? ah egek! — de csöndesen —

E M M A, énekel.

Szép mátká! itt vagyok

Maradtál-e hivem

Ah! érted úgy dobog

Úgy lángol hű szívem,

G Y U L A,

Milly ismerős hang! — ah emlékezet!

E M M A, énekel.

Szaladj szaladj vadász!

Reád veszély tör itt

Hallod, bagoly huhol

'S a' vércsenő visít

Nem intnek őseid
 Szép ifju Szenderi?
 Hijába most neked
 Ősök' hű fegyveri.

GYULA.

Hogy értsem ezt? népdal talán, 's vidám
 Pásztorleányka' ajkiról ered?
 De — borzadás fut végig szivemen,
 Ha hallok énekét, melly szivre hat
 'S mégis taszít, lágy érzetekre kelt
 'S ijeszt is egyszersmind. Hah! újra kezdi —

EMMA, énekel.

A' gyilkos már közelg
 Ah! őrizd éltedet!
 'S kérded, ki gyilkosod?
 Ismérj meg engemet.

A' gyilkos úgy szeret
 Úgy csókol, úgy ölel,
 De tört üt, éleset
 Beléd szelíd kebel.

GYULA.

Ördög! ne űzd rút játékok velem!
 Ő hangja, Emma' édes hangja ez.

EMMA.

A' fához támasztott fegyvert ellopja, 's visszavonul.

GYULA.

Csörg a' levél, zörögnek a' falombok,
Vigyázatot súg angyalom fülemben.

Fegyverét keresi.

Hol lőszerezem? nincs, eltűnt! és hová?
Tolvaj körülem, szirén hangokon
Altatja lelkem', hogy míg álmodom,
Ellopja őseimről rám maradt
Hű fegyverem'. De fel kell őt keresnem,
Ha teste van, — 's apámra esküszöm,
A' jó apának meghűlt hamvira,
Hogy el nem üldöz semmi e' hegyek'
Tündéreköréből, míg kezembe nem
Szorítom újra a' becses maradványt.
Hah! szép vadász, örülj 's dicsérd magad'.

Keresget a' bokrok közt.

Nyom látszik itt az eltiport fűvön
Lágy nyom, millyet gyöngéd nő' lépte hagy,
Halál 's pokol! mi történik tovább?

E M M A.

Ismét megjelen a' tetőn, 's Gyulára lő; — azután fagyosan, bor-
zasztólag kaczag.

Szegény szegény vadász!
Nem őrzéd éltedet
'S kérded, ki gyilkosod?
Ismérj meg engemet!

GYULA.

Tántorog, de eszméletét csak hamar visszanyeri 's harczra készen áll.

Hah! harczra, harczra átkos ismeretlen!
Légy földlakos, vagy földfeletti lény.
Ki életemre törni így örülsz.

Meglátja Emmát, 's elszörnyedve, fájdalom' vad kitörésével.

Isten kegyelmezz! oh ég nem szakadsz le?
Nap, nem sötétül el tűzoszlopod?
Oh ördög! ördög! meg kell tébolyodnom!
Leány! leány szólj! élsz vagy lelked az,
Mi ott fehérlik a' szirtfok fölött?
Ah nem! hiszen csak álmodom, beteg
Képző erőm játszik velem; de szörnyű,
Szörnyű ez álom, hála oh teremtető!
Hogy nem lehet valóság, hogy csak álom.

EMMA, sikolytva.

Hah! és te élsz? jaj! jaj nekem!

Ájúlva lerogyik.

GYULA.

Oda rohan, 's fölfogja karjaival. Azután szelíden leteszi a' gyepre,
's mindent felejtve, csak szerelmét érezve, néz rá.

Ó karjaimban! hollófürtjei
Halál' szelével lengnek arczaín,
És rózsaaajka mint jég, olly hideg,
A' hókebel, mint márvány, olly merő,
Örökre elhúnyt csillag-szép szeme,

Elhervadoztak arcza' bájvirági
 'S illy állapotban látlak tégedet
 Lelkem' szerelme? így szabad csak ajkam'
 Ajkadra nyomva veled egyesülnöm,
 Nyugodnod így szabad csak keblemen?

Csókot nyom hideg ajakára.

Hadd öntsem át kebledbe éltemet,
 Vedd, vedd magadhoz forró lelkemet!
 Csalárd szemeim, nem csaltok, nem hazudtok!
 Oh! oh! csak egy, csak egy ilyen tekintet
 'S a' szikla szívvé lágyúl, a' kövek
 Könnyekre indulnak. Jaj! jaj nekem!

EMMA.

Éledezni kezd, keble emelkedik.

GYULA, lelkesülve.

Ő él! Egek! hogy', hogy' köszönjem ezt?
 Angyalszivet 's víg angyaléneket
 Azt adjatok, hogy méltókép zenegjen
 Hálám felétek, éltető egek!

Egyszerre elvadulva 's visszajedve.

Kiért nyögök, kit kér e' bús sohajtás,
 Kiért remeg szemembe' könny? örök
 Bíró, ki dörgesz fellegek fölött!
 Szép gyilkosom! — e' gyöngéd púha kar
 Ölelt talán 's virágokat szedett
 Számomra? nem! halált lövelt felém

'S így visszonzta hív szerelmemet.
 Oh sírjátok tenger' rémszörnyei,
 Oh sírjátok barlangok' vad fenéi!
 'S minden könyüből egy asszony terem.
 Átkot lehelt haragjában az ég,
 Méhébe fogta azt a' vad pokol;
 'S lény terme, mellynek asszony a' neve.
 Kigyók öleltek maszlagot, halálos
 Mérges növényt csókoltak scorpíók,
 'S lény terme, mellynek asszony a' neve.

E M M A.

Föleszmél, vadán körülneéz, 's futni kezd.

NYOLCZADIK JELENÉS.

Constancia és asszonycselédek a' szökevényt körülfogják.

CONSTANCZIA. GYULA.

CONSTANCZIA.

Hálá az égnek, csakhogy élve leltük.

GYULA, mély bús hangon.

'S velem mulatva grófné!

CONSTANCZIA.

Ijedve, a' mint Gyulát meglátja.

Szenderi!

Miért, miért jött, istenemre kérem,
 Ezen helyekre?

GYULA, keserűn.

Szép tapasztalásért,
Hogy hű szerelme' zálogit vegyem.

CONSTANCZIA.

Menjen nemes szívű jó Szenderim,
Menjen, hová madár 's a' szél röpül,
Csak messze innen — ah, miért felejté
A' mit, midőn váltunk, tanácsolék.

GYULA.

Miért, miért kellett ez életet
Megtartanom, miért nem szívemet
Találta a' halálos ón?

CONSTANCZIA.

Könyörgök

Siessen, és ha e' boldogtalan
Leány iránt van még egy szikra érzés
Kéblében, néma legyen 's mélyen ön
Szívébe rejtse a' látottakat.

El a' hangosan zokogó Emmával.

GYULA,

Végzetellen kinnal.

Tátogva nyisd meg zárt öled' 's belé
Temetnem engedd föld! ez életet,
Mellynek becsét ez óra elrabolta.

Ah! mély öledben adj hűss lakhelyet
 Engedj bebúnom rejtekidbe, hogy
 Bömbölve eltemessem kínjaim'.
 Megrázni volna kedvem pólusid'
 Hogy dőlne össze minden színeden
 'S fájdalmam e' nagy romladék fölött
 Emelne széket, onnét zúgna széljel
 Éjszakra, délre, ordító szelekkel!

Kopogás.

Ember közelget. Ördög! légy segédül
 Az ember ellen —

KILENCZEDIK JELENÉS.

GYULA, BOLDIZSÁR.

BOLDIZSÁR, föllép.

Gróf! miként lelem?

Földúlva, elváltozva, homlokán
 Magasra duzzadoznak vérerei
 'S vad tűz lobog szemében —

GYULA.

Vén lator!

Te vagy? megölni jósz? — itt van szívem,
 Jer vén barátom, készítsd törődöt;
 Ne félj, nyugodtan nézem én, ha vérem
 Patakzik, és a' tátogó sebet
 Tovább repesztem —

BOLDIZSÁR.

Jó isten! mi lelte?

Hová kalandoz fölgyúlt képze?

Térjen magához gróf!

GYULA.

Öreg! miért

A' tettetés? ne hátulról kerülj

Mondom, nyugodtan tartom keblemet.

Fölszakítja ruháját.

Itt — hallod a' vér mint kopog — csak egy

Kézmoczczanás, 's szemed közé lövell,

Ihatol barátom 's ölthadd szomjodat.

BOLDIZSÁR.

Elveti fegyverét.

Oh istenem! — mi érte őt? zavart

Beszéde és e' vad láng, melly szemében

Lobog — szegény! mit kell gyanítanom.

GYULA.

Nem ölsz meg édes jó barátom, édes

Jó vén barátom! jer tehát, fülelj,

Fülelj 's ne piszszenj —

BOLDIZSÁR.

Hallgatok nemes gróf!

Csak csöndesüljön, 's mérsékelje e'

Szilaj tüzet, mellyel most vére ég.

GYULA.

Szelid leszek, szelid mint egy galamb,
 'S olly véghetetlen türéssel tekintek
 A' múltakon keresztül, mint az isten,
 Ki illyeket lát, hall és nem dörög,
 Nem szórja mennykövét, nem küld szelet,
 Melly e' világot sarkából kivetné.
 Halljad tehát a' szép aranymesét:
 Volt egy leány, egy édes kedves angyal,
 Kit úgy szerettem, mint enlelkemet
 'S enüdvemet, kiért ezer halált
 Szenvedni kész valék, 's ez édes angyal,
 E' nyájas angyal — életemre tört!
 A' bérctetőn, ott a' sikos tetőn
 Leselkedett a' hű vadász után
 'S enfegyveremmel célza ellenem.

BOLDIZSÁR.

Körül néz, magában tanakodva

Egek! hol állunk? ott tűnnek szemembe
 Az esti vár' félig dőlt tornyai
 'S a' napsugárok vérszínét hintenek
 Romlott falára; most értem csak a'
 Történeteket. — Közölnöm kell az átok'
 Titkát, különben örülés ragadja meg
 Őt is, talán úgy jobban őrzi majd
 Magát, vagy elmegy e' gyászos helyekről.

GYULA.

'S te nem nevetsz öreg? vig egy mese!—

Hidegen kaczag.

BOLDIZSÁR.

Hallgassa meg beszédem', kedves ifju
Uram! nyugalmat öntenék szivére
Ha rám figyelne, 's lázzadt érzeteit
Lecsillapítnám, — hallgasson reám!

GYULA.

Beszélj öreg, mesélj! oh én nagyon
Gyönyörködöm, ha szépeket mesélsz.

BOLDIZSÁR.

Tekintsen arra, — nem lát semmit ott,
'S a' tegnapesti történet nem is jut
Eszébe?

GYULA.

Hah! az átkozott lidérczvár!

BOLDIZSÁR.

Belső megfontolás után.

Első kegyed nemes gróf! a' kívül
Az ősi titkot közlik ajkaim.
Kivánja tőlem ezt az emberérzés
'S hív aggodalmam, mellyet érzek én
Kegyed miatt —

GYULA.

Eszméletét összeszedve.

Ah! mit hallok? hamar
Mondjad, ne légy kegyetlen, óh ne légy
Olly késedelmes! rántsd le a' leplet.

Erszényét odaveti.

Itt — itt — vegyed, csak nyisd meg ajkaid'.

BOLDIZSÁR.

Békét kívánok, mert fáradt vagyok,
'S a' nagy titok, mit im közlök kegyeddel,
Olly összeszótt, hogy higgadt vért kíván.

GYULA.

Hideg vagyok, józan-hideg, csak egy
Csöpp vér se' forr testemben, nem dobog
Szivem, nyugosznak indulatjaim —

BOLDIZSÁR.

Sok századok jöttek 's lefolytak ismét,
Mióta egy veszélyes ősi átok
Fekszik Vidényi nemzetség fölött,
Melly minden évben nyár felé megújul
'S vad örülést hoz a' Vidényiekre.

GYULA.

Egek! mit hallok!

BOLDIZSÁR.

Öröngő, dühös

Vidényi volt, ki múlt éjjel kegyedre
Rontott, Vidényi volt, ki tegnap esten
Gyilkot röpített ránk, Vidényi volt
Ki most kegyedre lőtt; — mind, mind Vidényi!
És öntudatlan, öröngő dühétől
Indítva tette azt, mitől szive
Irtózva fordul el, ha lelke éber.

GYULA.

Isten! kegyelmes isten! oh tovább
Tovább —

BOLDIZSÁR.

Midőn még bosszú és erőszak'

Törvénye dúlt a' nemzetek fölött,
Borús regéknek ősz hajdankorában
Üszköt hajított egy gonosz Vidényi
A' Szenderek' várára, hol sokan
Szép hölgyeikkel, szőke kisdedeikkel
Víg házi ünnepet szenteltek; — így
Benn összeégett a' jeles vitézfaj
Csak egy fiúcska tartatott meg isten'
Csudája által, 's ősei' nagy nevét
A' végveszélytől ez mentette meg.
Kegyednek őse ez. —

GYULA.

Hah! így beszélt
Apám is ezt, de még kisdéd valék
'S most éledeznek újra bennem az
Emlékezet' sugári.

BOLDIZSÁR, folytatva.

Egy öreg
Tudákos és hatalmas ősz vala
Köztük, ki a' leomladó toronyból
Átkot kiáltott adáz gyilkosára,
Átkot, minél kegyetlenebb nem is
Képzeltető, 's ez átok fogva tartja
Vidényinek legkésőbb nemzetét.

GYULA.

Ősöm! kegyetlen ősöm! mit tevé!

BOLDIZSÁR.

Vidényi ott űlt szomszéd bérce fölött
'S hallotta a' félig súlt ősz' szavát,
Melly ő feléje menydörögve szállt:
„Vesztett, kegyetlen, őrzöngő dühösség
„Száljon reá és minden nemzetére
„És átka' üldözése el ne múlják
„Vidényiekről, míg csak nemzetéből
„Él egy, ki Szendervárról hord nevet.“
'S halála' óráján, a' lelki bíró'

Kínfurdalásit nem türhetve már
Közölte tettét czimboráival,
És így került ez szájról szájra ált.
Most látja már nemes gróf, mért kereste
Éltét szünetlen a' Vidényiek'
Boszúja 's töre minden léptein;
Mert ébredő dühük 's az álnok ármány,
Mi illy időben keblökben lakik,
Ingerli őket a' gróf' élte ellen.
Nevének egy és végső birtokosát
Elöltni szomjasok, hogy nyugalmat
Szerezzenek magoknak végtire.

GYULA, fegyverét ragadva.

Oh szent sugallás! egy kézmoczczanás
'S ő mentve van. Mi kéj illy áldozat!

BOLDIZSÁR.

Ijedve veszi ki keséből a' fegyvert.

Gondolja meg nemes gróf! hogy keresztény.
Hová röpült a' hit' védangyala
Földült szivéből?

GYULA.

Mit, hát mit tegyek?

Oh adj tanácsot! —

BOLDIZSÁR.

Messze innen édes
Grófom, 's minél előbb; — kerülje ki

Vidényit és ne adjon néki bűnre
Alkalmat.

GYULA, elhatározottan.

Ah nem! nincs erő e' földön,
Melly innen elragadna engemet,
Nem távozom, míg mentve nincsenek,
Veszély, csak a' veszély lesz élemlényem,
Imádkozom, míg ajkaim mozognak,
És térdelek, míg térdem elkopik,
És éhezem, míg meg nem szán az ég,
És szomjazom, míg isten nem kegyelmez,
De mentve lesznek és nem távozom. —
Nagy őseim! tisztelt jó őseim!
Fohászkodom, könyörgök, bójtölök,
Ruhám' letépem, ételt és italt
Magamtól elvonok; kincset teremtek,
Kincset lopok, vagy ások körmeimmel,
'S oltárra tészem, a' mit gyűjtögettem,
De őt, de őt az édest e' kegyetlen
Átok alól kivívom.

Elgyöngülve lerogyik.

Oh kegyelmet!
Kegyelmet istenem, 's jó őseim!

BOLDIZSÁR.

Mérsékletet nemes gróf! árt magának.

GYULA.

Hallgass öreg, nem érted és nem érzed
Te ezt; hallgass öreg, hallgass, fohászkodj'!
Szabad kimélnem enmagam', ha ő
Veszélyben és kínban nyomorgva él?
Én nem v a g y o k, nem érzem enmagam'
Csak ő, kit érzek, ő él bennem és
Csak néki 's érte élek —

BOLDIZSÁR.

Hallja meg
Vitéz uram! talán vigasztalást
Önthet sebére, a' mit mondanék.

GYULA.

Beszélj, beszélj! az isten úgy szeressen
'S úgy üdvezülj, úgy légyen csöndes és
Boldog halálod, a' mint most velem
Mindent közölsz őszintén, 's hív ajakkal.

BOLDIZSÁR.

Még egy, a' mit kell közlenem kegyeddel
'S csak ebbe' lappang még édes remény'
Szikrája. Egy föltétel köttetett
A' mérges átokhoz, de mellyet álnok
Vidényi már nem értett, mert kegyetlen
Kinokra gyúlt az átkozott kebel
'S az átkozó ősz' dörgő szózatit

Fejére zúgni már nem tűrheté;
Elzenge a' szelídebb toldalék
'S nem tudja senki, mit tartott magában
Csak vak szerencse' 's történet' vezér-
Kezére kell itt bizni a' föloldást.

GYULA, kézen ragadja.

Igy van? — vegyed hálám', már jót reménylek.
Erőre buzdúl keblem, 's mennyei
Tűz ébredez lelkemben, már hiszek,
Hiszek, 's reménylek buzgón és erősen.

BOLDIZSÁR.

Hálá az égnek, szinte újra él
Kegyed vitéz úr! 's lelkesült tüzet
Látok szemében —

GYULA.

Jöszte jó öreg
A' várba. Késő estve lesz; hiven
Kell most kilesnem minden perczet.

BOLDIZSÁR.

Ám
Menjünk ha tetszik, szép az alkonyat.

Vadászkürtjébe fú.

TIZEDIK JELENÉS.

Vadászlegények csoportoznak.

BOLDIZSÁR.

Hol van urunk?

ELSŐ VADÁSZ.

Nem tudom.

TÖBBIEK.

Én sem. Mi sem. Zavartva néznek egymásra.

BOLDIZSÁR.

Hah! pelengérre gondatlan fejetekkel!

Kürtjébe sú.

Semmi felelet!

VADÁSZ.

Több, mint egy órája, hogy bennünket elhagyott.

BOLDIZSÁR.

'S ti nyugodtan vagytok? ürge-vadászok! oh veszedelem, bizonyos veszedelem! vissza az erdőbe, uratok veszélyben van —

VADÁSZOK.

Veszélyben van. Siessünk szerteszét, 's egy bokor se maradjon nézetlen —

BOLDIZSÁR.

Előre legények! vigyázva! szem 's fülre
van szükség! Ti jobbra, ti balra.

Elsiet, vadászok utána.

GYULA.

Holla! Holla!
Nem jó szavamra válasz. Istenem!
Ha örülmé most rohant reá
'S mélységbe rántá a' sikos tetőről.

Messziről segédet kérő kiáltás.

Mit hallok? ő az, ő kiált segédet!
Vidényi, ő forog veszélyben, ő!
Szélszárnyakat, hogy ott teremjek és
Megmentsem éltét a' nemesnek. Holla!

BOLDIZSÁR.

Más felől, sietve.

Uram ne hagy el! mintha jaj kiáltás
Ütné fülem — de merre? Lövés. Hah! lövés!
Mennykő! hogy ált nem látok a' sűrű
Ágak között, 's dugúlt öreg fülem
Nem hallja, a' hang melly felől eredt.
Mit látok? ott jó a' gróf, és utána
Vadászok egy testet czipelnek; istenem!
Talán csak ő? Fájdalmasan. kegyelmes istenem!

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

GYULA, VIDÉNYI, kit vadászok hoznak karjaikon, és

BOLDIZSÁR.

BOLDIZSÁR.

Egek! mi történt?

GYULA.

Nyugodtan öreg!

Él ő, csak ellankadt 's elszűnyadott.

Tegyétek itt a' púha gyepre jó

Legények. Él ő, és nekem jutott

E' boldog érzés, őt megmentenem,

Kit mint apámat, híven tiszttelek.

A' vadászok kimélve leteszik, 's néma kört alkotnak.

Csak csöndesen, hadd nyugodjék, viszont

Megedzi őt az álom' balzsama.

BOLDIZSÁR.

Az égre nyújtom én is jobbomat,

'S könnyek remegnek nékem is szememben.

GYULA.

Alíg hogy eltávoztatok: segéd-

Kiáltozás ütötte meg fülem'

És mintha égi tűz szállt volna rám,
Sejtések ébredtek szorúlt szivemben,
Erős remény gyúlt keblem' rejtekében
'S röpülve mentem a' jajhang után.
Mit láttam? a' földön hevert Vidényi
'S fölötte sebhedt vadkan; egy csak egy
Percz, 's veszve van szegény —

B O L D I Z S Á R.

Borzadva hallom.

G Y U L A.

Törrel kezemben, óriás erővel
Rohantam a' felbőszült szörnyetegre
'S mélyen merítém törömet belé.
Tajték-okádva dőlt a' gyöngülő
Vad, földre és kínjában a' gyepet
Mérges körömmel tépte és harapta.
Még egy golyó röpült agyába, 's ő
Végrándulás közt páráját kifutta.
Vidényi mentve van! Vidényi él!
'S mentője én szerencsés! elfelejtni
Tudnám illy érzetek közt sorsomat.

B O L D I Z S Á R.

Ön életét veszélybe adta érte,
'S az átkozott ös vérengző bűnét
Illy nagyszívűen, illy magas-nemesen
Boszúlta vissza annak gyermekén.

Jutalmat a' nemesnek óh egek'
Fejdelme! a' ki jó vagy és igaz.

GYULA.

Hagyján öreg! szívem ragadt. Mi érdem
E' disztelen, bús, pusztá életet
Veszélybe vetni érte, a' ki értem
Szenved, 's olly éles kint szenved!

BOLDIZSÁR.

Nemes szív!

VIDÉNYI, álmában.

Hah őseim!

GYULA.

Álmában szól —

BOLDIZSÁR.

Nagyon

Föl van hevülve vére.

GYULA.

Csöndesen!

VIDÉNYI, álmában.

Kegyelmet, ah kegyelmet! meglakoltam,
Mennyit csak ember tűrhet, tűrtem én.

GYULA.

Szegény, szegény nemes boldogtalan!
Nem hallhatom, nem! megreped szívem —

VIDÉNYI, karjait kinyújtva.

Ifjúlok, élek — és te megbocsáthatsz?
Karomba édes ifju, hadd szorítsalak
Szivemhez —

GYULA.

Ő hí, szent keblére hí,
Megszentelé azt ennyi szenvedés.
Ellent nem állhatok, karjába kell
Rohannom, ismeretlen vonzalom
Ragad szívére. — Karjai közé rohan.

VIDÉNYI, fölébred.

Hát nem álmodám?

Szivem dobog, keblemben zúg az érzés,
Ifjúlok, élek! jó Gyulám, te vagy,
Te karjaimban? fölpattan. meghallott az ég!
'S boldog vagyok, mint angyalok lehetnek.
Ah istenem! be szép ez a' világ,
A' szép világ, az esti langyos ég,
Táncolni látok Hórákat nevetve.
Nézd, rózsafényben úsznak fellegek
'S balzsam csöpög reám megnyílt egekből;
Ambróziás szél játszik ősz hajammal
'S virágfüzért illesztget homlokomra.

BOLDIZSÁR.

Szegény! zavarva szól, de lelkesült
Szemében üdvezültek' lángja ég,

Ugy tetszik, új természetet ruházott
Magára örülése —

VIDÉNYI.

Boldizsár!

Hű szolga, hű barát! nem örülés
Beszél belőlem. Ah! ez ősz hajak
Új színre változnak, 's e' vén kebel
Melly bús üres volt, mint kiégett ház,
Mint bércztetőn elrozkodó torony,
Megnyílik újra a' szelíd örömnék.
E' vén szemek, mellyekben évek óta
Nem csillogott könny, ismét lángra gyúlnak
'S könnyezni tudnak. Sírni kezd.

Tartsatok! csekélyebb

Erőm, mint bírni tudna ekkora
Kéjt, illy dicső ajándokát az égnek

GYULA.

Sejtéseim, hah! nem csaltok? szabad
Reménylenem? — beszélj apám! sokat
Beszélj, szivednek érzeményeit
Szavakban öntsd elő, megenyhül így
Kebled; beszélj mint kised csacska gyermek,
Ölembe veszek, csak sokat beszélj!
Ah! óriáserőt érzek magamban!
Örülni látlak téged, a' kinél

Úgy űlt a' bú mint barlang' mélyiben
Örök homály? —

VIDÉNYI.

Örülök, 's érezem

A' mit csak üdvezülő' lelke érez.
Álmamban ősöd 's ősöm' lelke szállt
Mosolygva mellém; égi fényfüzér
Ölelte a' dicsőknek homlokait,
Hajnalszinű ruhájok mennyei
Rózsákkal el volt hintve; éltető
Bájfény terült el 's angyalénekek
Lágyak, szelídek, mint az égi kéj,
Szalldaltak illatos szél' szárnyain.
„Szenderi fajnak egy méltó utója
„Élted' kívíván kész halál' öléből,
„Betöltve a' föltétel; már fejedről,
„'S egész fajodról, minden nemzetedről
„Az átok elmúlt! béke, béke, béke!“
Így szóla ősöd és az angyalok
Egymást öelve békét énekeltek,
Békét susogva lengett balzsamos
Szellő, 's elolvadt lelkem e' gyönyörben.
Ah istenem! hát béke? — béke! béke!

GYULA.

Lól hallok? ah apám! megöleli. apám!
Keblem feszülj 's repedj meg, mert csekély.

Az emberek' szegény hideg beszéde,
Csekély a' költők' minden szóviránya,
Csak érzek és nem szólok, ah! csak érzek!
Hát Emma mentve és enyém? — rohanva
Felé, felé! egy percznyi késelem
Eget verő bűn; jertek mind utánam,
Örömríadva jertek! a' hegyek
Feleljenek 's az erdők' hangjai
Ébredjenek föl, százszorozva dörgjék:
Hála! öröm! Vidényt magával ragadja.

MIND vig robajjal.

Hála! öröm! el.

TIZENKETTEDIK JELENÉS.

Emma' erdei vára.

EMMA, CONSTANCZIA.

CONSTANCZIA.

Nyugodtan édes jó leányom! oh vedd
Szivedre intésim' —

EMMA.

Hah! mit tevék!

Megölni őt! — ez undok bűnömért
Nem képes ajkam bűnbocsánatot
Az ég' urától elkönyörgeni.

A' tűzbe tartom e' vad jobbkezet,
Melly ő reá halált lövelni mert.

CONSTANCIA.

Ki fogja bűnül nézni tettetted,
Ha tetteidnek nem valál vezére?
Oh édesem! ne kínozd lelkedet
Ábrándozással, 's költött vád teherrel
Igy összeroskad gyöngé alkatod,
Mint férgek által megrágott virág.
Jösz' édesem nyugodni; balzamos
Álom' szelíd ölébe dőlj 's felejts
Múltat, jövőt; ha gyászórád beáll
Úgy sem nyugodhatol, mert vad heved,
Mint szél lehullott szirmot, úgy ragad.

EMMA, ijedezve.

Az óra mulik, rémes éj közelget,
Végső fohászra kondul a' harang,
'S én értek, érzek? — oh legélesebb kín
Igy várni, így remegni a' jövőtől.

CONSTANCIA.

Vigasztalódjál, még nincs megtagadva
Minden remény, egy ismeretlen és
Csak a' történetből reménylhető
Út nyitva van szebb, boldogabb jövőre.

E M M A.

Megvetve tőle? — oh! mi szörnyeteg
Vagyok szemében, undok szörnyeteg!
Millyet haragban szül mérges kigyó,
Millyet dühödve hány ki a' pokol.
'S megtudva átkom' bús természetét
Elretten, elfut, elkerüli a' szegény
Boldogtalant, kit eddig úgy imádott,
'S ki nála nélkül és szerelme nélkül
Hármazva érzi éles kínjait.
Ah istenem!

C O N S T A N C Z I A.

Ha e' miatt feléd
Dobogni keble megszűnnék, 's irántad
Meghűlne eddig olly heves szerelme:
Úgy véd meg őt, mert nem méltó reád.

E M M A.

Az ember embert ég ölelni, és
Embert szerethet csak. Hajh! bennem a'
Szent szikra nem lángol, mellyel teremtőnk
Magas nemes művét fölékesíté.
Ember nevet nem érdemel, kiben
Az ész' világa nem lobog, kiben
Megölve a' belső ember. — Hason-
Mássát ohajtja csak szívére venni

Minden teremtés. Ő se volna ember,
Félisten, angyal volna ő, ha engem
Szeretni tudna még továbbra is.

CONSTAN CZIA.

Minden nemes lakást talál szívében,
Fogékony ő minden dicsőre, nagyra;
Szerelme több, mint testi gerjelem,
'S ha képes áldozatra földi lény,
Ha képes érted tűrni, várni, merni:
Hidd, képes ő! — Ki tudja, eddig is
Nem viv-e érted, és nem ment-e meg?

EMMA, álmadozva, buzgón.

Ah ég! lehetne hát még jobbra várnom,
Hát volna még számomra szép remény?
'S egy keskeny út a' boldogság felé?
Hiszek, reménylek, 's megnyugszom. Kegyes
Jó néne! oh foháskodj' lelkemért!
Mig én az álom' karján szunnyadok
'S abban találok boldogságomat,
Hogy létemet nem érzem, a' gonoszt. el.

CONSTAN CZIA.

Aludj', csak akkor vagy boldog, szegény!
Ha alszol és nem érzed létedet.

TIZENHARMADIK JELENÉS.

CONSTANCZIA', VÁRCSELÉD.

V Á R C S E L É D.

Nagyságos asszony! vadászsereg áll a'
kapu előtt, 's kíván bebocsátatni,

CONSTANCZIA.

Ki vezeti a' sereget?

V Á R C S E L É D.

Egy szép ifjú, olly heves mint szép. Mivel föl nem nyitánk neki: égre földre és minden szentekre kért, 's utóbb sarkából készült kivetni a' nagy terhű érczkaput. Ez sem használt. Pénzt hintett be fejemre; szívem ugyan olvadozott, de emlékezve Nagyságod' rendelkezésére, megkeményítettem magam'. Végre szörnyű haraggal vén ebnek hivott. Én békén magamhoz vettem a' tiszteletczimet, 's ím jövök jelenteni a' történetet. Mint mondja, ő gróf Szenderi, 's ha bér cz áll ellenébe, azt is fölforgatja,

CONSTANCZIA.

Szenderi? ő itt? — Fontolás után. Menj és csöndesen vezesd be hozzám, de súgd fülébe, hogy kisasszonyunk szunnyadoz.

VÁRCSELÉD.

Örülök, hogy bebocsáthatom, mert még
utóbb rombolni kezdené roskadt falunkat. el.

CONSTANCZIA, tanakodva.

Mi hozza őt e' helyre? rettegek!
Azonba' néhány fölvilágosító
Szó hasznos illy körülmények között.
Igen, közölnöm kell jámbor szívével
A' titkot, és nem ingó hű szerelmét
Próbára tennem, nagyra és keményre. —

TIZENNEGYEDIK JELENÉS.

GYULA, CONSTANCZIA.

GYULA, berohan.

Grófné!

CONSTANCZIA.

Hová ragadta lángja, ifju?
Ez ablakokból tör röppült felé;
Éltére czélzott e' vár' asszonya
'S kegyed merészel e' kapun belépni,
Hol csak halál 's veszély ólálkodik?
Itt, nyílt karokkal nem fogadtatik,
Csak zárt kebelre, csak bánatra lel.
Sohajtozás az üdvezlő köszöntés,
Melly a' jövőnek itt elébe leng,

Kisírt szemekben kéj itt nem lobog
Csak könny remeg, csak kínos bú sovárog
'S bagolydalok hühognak tornyainkról.

GYULA.

Ah múlt idők' vad réme! — Oh ne fessen
Grófné, ne fessen múltak' bús színével,
Már rózsaszínü a' világ, virágfüzér
Keríti a' mohodzó tornyokat.
Nem baglyok' énekét, az angyalok'
Örömdalát, és szent szeráfkarok'
Harmóniáját hallom zengeni.
Kéj fog lobogni a' kisírt szemekben,
Könny nem remeg, 's elszáll a' néma bú.

CONSTANZIA, bámulva.

Fiam! kalandoz tévedt képze? —
Őrizze lelkét, 's a' szent égi szikrát,
Őrizze híven, melly agyában ég! —
Azt gondolám, hogy számot kérni jó.

GYULA.

Mind, mind csak álom! a' múlt mind csak álom!
Nincs múlt! csak a' jelent, ezt ünnepeljük,
Csak ezt öleljük óriás kebellem.
Oh bár az ég' üregje térne be
E' szűk kebelbe, úgy sem lenne képes
Befogni a' kéjt, mellyet érezek.

A' kezdet és vég nélkül terjedő
Nagy űr, hol olly sok csillagmilliók
Lejtnék, betelnék e' nagy érezettel.

CONSTANCZIA.

Csudálkozással hallom szózatit
'S alig tudom, mit ítéljek?

GYULA.

Miért

Itélni grófné? nem kell gondolat,
Nem kell ítélet; érzés kell csupán
Érzés e' kéjt fölfogni. Vége már
A' szenvedésnek, új idő kezdődik,
A' régi bú megszűnik, új öröm
Új boldog élet vesz föl keblibe,
Az átok elmúlt —

CONSTANCZIA.

Örömhözva.

Higyjem, istenem?

Leroskadok, tűzvillámként rohan
Szivemre e' nem várt örömsugár.

GYULA,

Hol ő? szerelmem hol van? hadd szorítsam
Keblemre, hadd emeljem ég felé
Oh! hadd mutassam bé az angyaloknak!

Enyém, enyém már Emma; istenálmam
E' pillanatban létesül, örök
És hallhatatlan üdv csorog szivemre.

CONSTANZIA.

Egy szót, csak egy szót! —

GYULA.

Sietve, elbeszélve.

A' vadászáton

Történt — ma történt így — oh boldog óra,
Melly engem' e' vidékre elvezérlett! —
Vidényi' éltét jobb karom kivívta
Közelgető halál' öléből; ezzel
Megfejtve lón a' sorscsomó, miként ezt
Vidényi úrnak békült őseink
Álmába' megjelenték; nyájasan
Tűntek föl a' két ősök álmain,
Mosolygva és szelíd ölelkezésben
Békét kiáltottak fölötte — így
Történt körülbelől — de nem lehet
Most elbeszelnem — reszketek —

CONSTANZIA.

Nagy isten!

Oh hála, mély és buzgó hála! Ezt
Jelenti Emma' csöndes álma is,
Mert józanon van 's édesen pihen,

Bár itt az átok' éje, melly különben
Reá borítá a' belső sötétet.

G Y U L A.

Hozzá! röpülve hozzá!

C O N S T A N C Z I A.

Engedelmet

Édes Gyulám! villámtüzként rohanna
Szivére e' hír. Hadd készítsem el
Kevés szavakkal e' dicső örömré,
Mellyet reánk deríte a' kegyelmes ég
Forró fohászik' ohajtott jutalmát. el.

TIZENÖTÖDIK JELENÉS.

G Y U L A, egyedül.

Ah! kéjzönbe fúlado szívemnek
Hullámi közt bód elmém elmerül;
Lakot hol adjak boldog érzetemnek,
Melly létemen tengerként elterül?
Itt állok itt, mint új Endymion
Kit Lúna' csókja istenné emelt,
Csak szárnyakat, hogy égbe fölröpüljek!
Mért fojtja testem' gyáva porkötél?
Hová leszek még! e' rab sáredények
Az istenítő kéjjel küzdenek,

Valóra érték a' dicső remények
'S szűk földi léten túl emeltenek.

Édes várásban néz az ajtó felé.

TIZENHATODIK JELENÉS.

GYULA, EMMA.

EMMA, *berohan.*

Gyulám!

GYULA.

Szerelmem! Emma! —

Lelkes ölelés. Ég szakadj le,

Éltem 's örültem! nincs már mit kívánnom.

EMMA.

Az égi béke végtelen malaszttal
Csörg már ezentúl gazdag kebleinkre.

GYULA.

Ah! higgyem-e hogy illy boldog vagyok,
Hogy karjaidban nyugszom? oh! ez arcz,
E' bájkebel, 's e' hőszinű karok
Meggyőznek engem', hogy nem álmodom.
Lelkem' szerelme! ennyi szenvedés,
Illy sok szerelmi kín után tehát
Nyugodni hágy a' sors hű kebleden
És sírni hágy örömkönyüt?

E M M A.

Gyulám!

Hősöm! ki átkom' semmivé tevéd,
Ki a' kinok' tűztengeréből engem
Édes szerelmed' szép egébe vontál,
Nem képes e' szív meghálálni néked
Hív érzeted' s nemes szerelmedet,
Elfárad a' szó, és elégtelen
Mind elbeszélni, mit szép érzeményi'
Kéj tengerében e' szív érez, óhajt.

Indulattal.

Jer karjaimba, jer lángajkaimra!
Arass szerelmet, édest, boldogot,
Igazt, hivet 's állandót mint az ég!
Hű keblemen álmodd át éltedet,
Lángajkimon végy díjt a' multakért,
Gyönyör legyen minden percz életedben,
'S multak' keserve kéjbe eltemetve.

Karjaiba rogyik.

GYULA.

Enyém vagy angyal! — hah! ez érzet
Elfojtja keblem, — oh! beszélj, beszélj,
Hadd oltsam égő lelkem' szomju vágyát
Beszéded' édes kristályömledésin.

E M M A.

Kezén fogja, 's az ablakhoz vezeti.

Ah kedves élet! most érzem becsed'.
Újult tavasszal éneklő madár
Nem érez illy kéjt, 's test' agyaglomától
Vált lélek illy vidám alig lehet.
Szebb a' világ előtttem, szebb az ég,
Csillagbetűkkel olvasom fölírva
Kimondhatatlan boldogságomat.
És oh mi szép, mi szép az alkonyat!
A' nyugovó nap' rózsádzó nyoma,
A' fellegecskék' bársonyfodrai,
Kristályhabokból szőtt ezüstlepel,
'S az esti szél olly enyhesen lehel
Lombok között olly vígan játszadoz,
Szelíd galambok csókolódva bujnak,
Kisded bogarkák néma almaikból
Napfényre búnak, 's a' természetet
Köszöntgetik. Minden él! él 's örül!
'S istent imád, istenből ömledő
Kéjt és szerelmet éldel és arat.—
'S csak én legyek, kinek szíven vidám
Érzés 's öröm' virága hervadozva
Elhaljon a' bú' gyilkos árnyain?

G Y U L A.

Néma gyönyörrel hallgatja.

TIZENHETEDIK JELENÉS.

VIDÉNYI úr, vadászok egy felől, CONSTANCZIA,
leánykiséret más felől. ELŐBBIEK.

VIDÉNYI, ünnepélyesen.

Jó, jó az isten, 's benne bízni üdv!
Áldásomat vegyétek, boldogok!
Boldog vagyok 's áldásom boldogító!

GYULA és EMMA.

Letérdelnek.

VIDÉNYI és CONSTANCZIA.

Megáldják őket.

VIDÉNYI.

Gyulám! karolban tartod szép jutalmad'
Nemes szívednek díja nem hibázik.

Boldizsárhoz.

Hű szolga Boldizsár! ki tudja méltán
Böcsülni hűséged' sok áldozatját?
Kivánj jutalmat, a' mit szíved óhajt,
'S becsületemrő mondom, megtagadni
Nem fogja tőled szívem és kezem.

BOLDIZSÁR.

E' boldog érzés, és e' szép tekintet
Jutalmamat fölösleg is megadja,
Mert bennem is dobog szív, melly maga

Képes magából díjt meríteni,
'S külső jutalmat nem fogadhat el.

VIDÉNYI.

Légy hát barátom, 's nyújtsad hű kezed'.

BOLDIZSÁR.

Édes jutalmam a' baráti név.

VIDÉNYI, buzgón.

Most hű legényim! 's mind ti, kik tanúi
Vagytok, hogy újra-élek, adjatok
Hálát velem, hogy keblem' rejtekében
Buzgó, zajongó, boldog érzeményim'
Kiömlendezve, égre fölrebegjem.

Körbe letérdelnek.

Rózsaszínű tűz festi a' színt, 's a' békült ösök' árnyai lengenek az
imádkozók fölött. Olvasztó melódia.

V É G E.

TUDNIVALÓK.

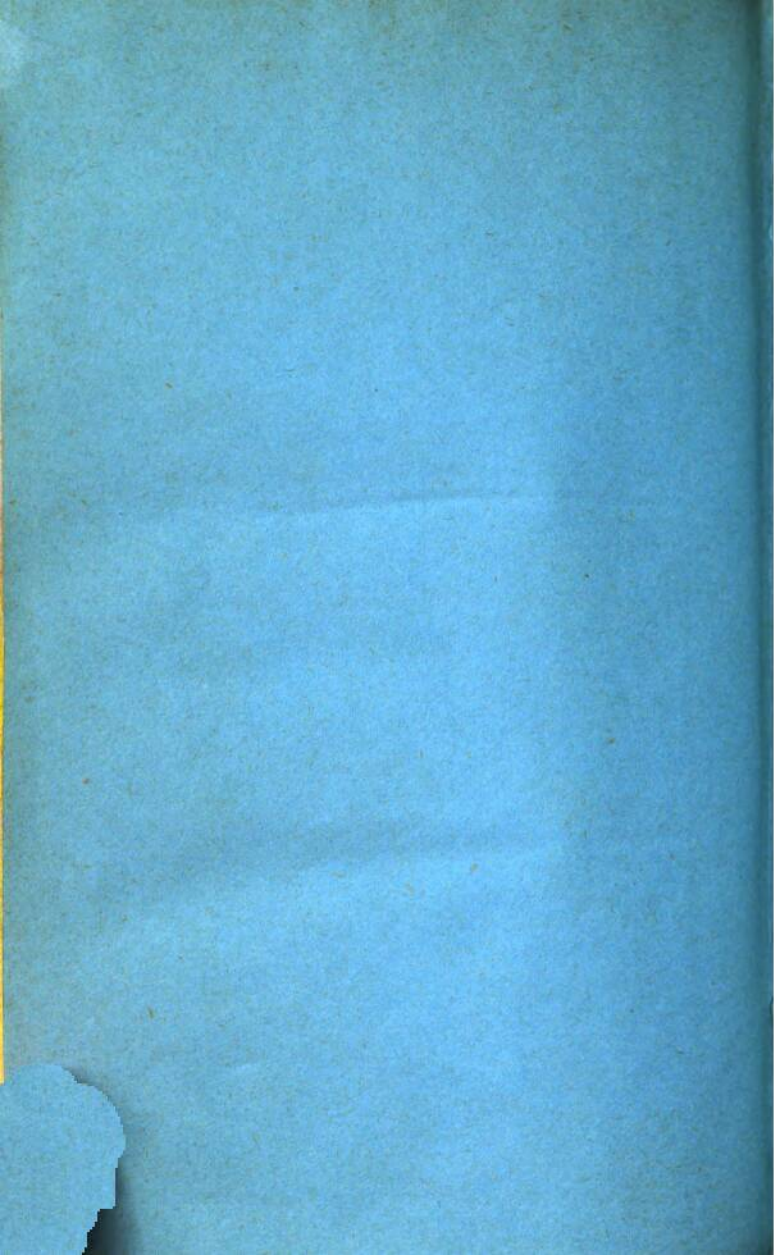
1. A' m. t. társaság ezen munkának csak kiadója lévén, nem kezeskedik a' benne követt nyelvszabályokról, sem írásmódról, sem végre akármi nemű nyelvet 's írást illető elvekről; egyedül arra kívánt a' kéziratok' bírálataban ügyelni, hogy az elfogadott és sajtó alá bocsátandó munka, mint egész egy vagy más tekintetből ajánlható legyen, 's a' literatura' jelen állapotjában kiadásra méltónak tartathassék.

2. Nem vizsgálhatván meg a' benyújtott kéziratokat a' társaság fejenként és egészben: ez, u. m. Átók, Guzmics Izidór rendes és Horváth Cyrill lev. tagok', mint e' végre hivatalosan megbízottak' írásbeli ajánlására adott sajtó alá.

3. A' társaság által kiadott kéziratok közül ez XXIII-dik számu.

D. Schedel Ferencz,
titoknak.

Öste

ek

